

Od ovog broja, »Informativni bilten« izdavaće zajednički Savez likovnih umetnika Jugoslavije i Savez likovnih umetnika primenjene umetnosti Jugoslavije. Ovako proširena fizionomija »Biltenu« uslovlila je i proširenje redakcije. Oba saveza polaze od stava da je materija likovne kulture jedinstvena i da informacije o radu i jednog i drugog saveza treba da interesuju sve umetnike u našoj zemlji. Integracioni procesi u našem društvu ne mogu da mimođu i umetnička udruženja. Ako je raniji period isticao kao neophodnost rešavanje specifičnih problema pojedinih udruženja i saveza, danas se već može ukazati na zajedničke i dodirne probleme koji se moraju zajednički rešiti. Tome može da doprinese i materijal koji će objavljivati »Informativni bilten«, tim pre što Savez likovnih umetnika primenjenih umetnosti nema svoj organ. Zbog svega toga očekuje se da će »Informativni bilten« dobiti u sadržajnom i idejnom smislu, a time i u svom značaju.

Da bi se ovako postavljeni ciljevi ostvarili, potrebno je da ove napore podrže svi članovi. Trebalo bi da »Informativni bilten« u još većoj meri nego do sada, pruži preglede svih događaja i pojava u likovnoj umetnosti, a to će on moći da ostvari samo ako pojedinci i udruženja na vreme dostavljaju sve važnije podatke redakciji »Biltenu«. Saradnja u »Biltenu« nije bila u proteklom periodu najbolja. Nadamo se da će naredni period pokazati poboljšanje u tom smislu.

Redakcija želi da u narednim brojevima pruži potpunije podatke i o inostranim događajima, o konkursima, međunarodnoj saradnji i sl. Postepeno u »Biltenu« treba da nađu mesta i neki idejni problemi umetnosti, polemika oko određenih pitanja, što do sada nisu mogli da obuhvate dosadašnji brojevi ovog lista.

Ostvarivanje postavljenog programa treba »Informativnom biltenu« da da sve veću i važniju ulogu u prevazilaženju uskog i jednostranog gledanja na likovnu kulturu.

PRIPREME ZA PARADU TRIUMFA I LUDOSTI U SLAVU EPIKAZMA

bogdan kršić — ilustracija

bilten

Centar za dokumentaciju i informacije JESEN—ZIMA — 1965. Broj 20—21

SAVEZ LIKOVNIH UMETNIKA JUGOSLAVIJE SAVEZ LIKOVNIH UMETNIKA PRIMENJENIH UMETNOSTI JUGOSLAVIJE

GODIŠNJE SKUPŠTINE UDRUŽENJA

UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA BIH-a

Pošto je pročitana izveštaj, učestvovao je veliki broj umetnika u diskusiji. Mensur Dervišević ukazao je da se o kulturnim pitanjima ne može govoriti uopšteno, već samo konkretno i stručno. On je takođe ukazao na nerazrađenu praksu u kulturnoj politici, što je dovelo do protekcionizma i do stvaranja etičkih problema umesto umetničkih. Marjan Kocković govorio je o problemu umetničke kritike kao i o formiranju kriterijuma. O ovim pitanjima su kasnije govorili i Karamehmedović i Blažo Đuričić. Hakija Kulenović diskutovao je o problemima sinteze likovne umetnosti i arhitekture, kao i o odnosu umetnost i društvo, ukazujući na nerešene probleme i mogućnosti koje u ovoj oblasti postoje. Dobrivoje Beljkašić govorio je o nekim idejnim problemima u umetnosti ukazujući da se u smislu i nameni umetnosti nalaze njeni osnovni problemi. Hasan Štetić govorio je o kadrovima u likovnoj umetnosti i o problemima likovnog vaspitanja. Ovo pitanje, kao i angažovanje samih likovnih umetnika u širenju likovne kulture obrazložio je u svojoj diskusiji Vojo Dimitrijević. Ado Opić govorio je o materijalnom položaju likovnih umetnosti. Diskusija je obuhvatila i probleme kriterijuma kod dodeljivanja ateljea, zatim organizacione probleme rada udruženja, intervale koji su pogodni za održavanje godišnjih skupština Udruženja, rad Umetničkog saveta, organizovanje izložbi Udruženja kao i druga pitanja organizacione prirode.

Skupština je primila sledeće nove članove: Ismet Rizvić, Mehmed Zaimović, Tomislav Perazić.

Na Skupštini je izabrana nova Uprava Udruženja u sledećem sastavu: Hakija Kulenović, predsednik, članovi: Mica Todorović, Rizaž Štetić, Zdenko Grgić, Hamid Lukovac, Afan Ramić, Mihajlo Lazarević, Nikola Njurić, Mensur Dervišević.

Nadzorni odbor: Voja Hadži Damjanović, Vlado Vojnović i Hasan Sučeska.

Sud časti: Ismet Mujezinović, Mica Todorović i Vojo Dimitrijević.

Umetnički savet: Rizaž Štetić, Mica Todorović, Mirko Ostoja, Predrag Furtula, Vojo Dimitrijević, Hamid Lukovac, Boro Aleksić, Hasan Sučeska i Ibrahim Ljubović.

UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA CRNE GORE

U diskusiji je učestvovao velik broj umetnika. Pored ostalog ukazano je na neke probleme odnosa umetnost-društvo, kao i moralne obaveze umetnika u odnosu na sredinu i druge umetnike. Govorilo se o nedostatku likovne politike i o mogućnostima da zbog toga amateri negativno deluju na razvoj likovne kulture. Ukazano je da bi se mnoga pitanja mogla uspešnije rešavati kada bi se članovi potpunije i na vreme obavestavali o pojedinim akcijama i izložbama, posebno o pojedinim konkursima i planovima na sintezi. Istovremeno je ukazano da se u dosadašnjem radu forsirao mali broj umetnika, da su skoro svi spomenici u Crnoj Gori od ograničenog broja autora. I pored kritika koje su upućene radu Udruženja, ukazano je da ima i rezul-

tata, da postoji sve brojnija publika, kako u Crnoj Gori, tako i van nje, da je objavljena monografija o likovnoj umetnosti u Crnoj Gori i da zajednica prema svojim mogućnostima odvajava određena sredstva za likovnu umetnost. Ukazano je takođe da se i problemi ateljea mogu da reše, kao i da se Udruženje angažuje na novim oblicima razmene misli među umetnicima, kako bi se osetio u većoj meri zajednički duh i rad. Takođe je usvojen sedmogodišnji rad ULUCG-a, i nova pravila Udruženja.

U Udruženje su primljeni: Filip Janković, Dragoljub Brajović, Srđen Kovačević, Jovo Ivanović i Anđelko Arnautović.

Prešli su iz drugih udruženja: Mirko Kujačić, Mirko Daljev i Đorđe Angelovski.

U Upravu Udruženja izabrani su: Đorđe Pravić, predsednik, a za članove: Luka Tomanović, Aleksandar Prijčić, Milo Pavlović i Mirko Borazan.

Nadzorni odbor: Vojo Stanić, Danja Đurović i Luka Berberović.

Umetnički savet: Miloš Vušković, Đorđe Pravić, Slobodan Đurić, Luka Tomanović, Dušan Brajović.

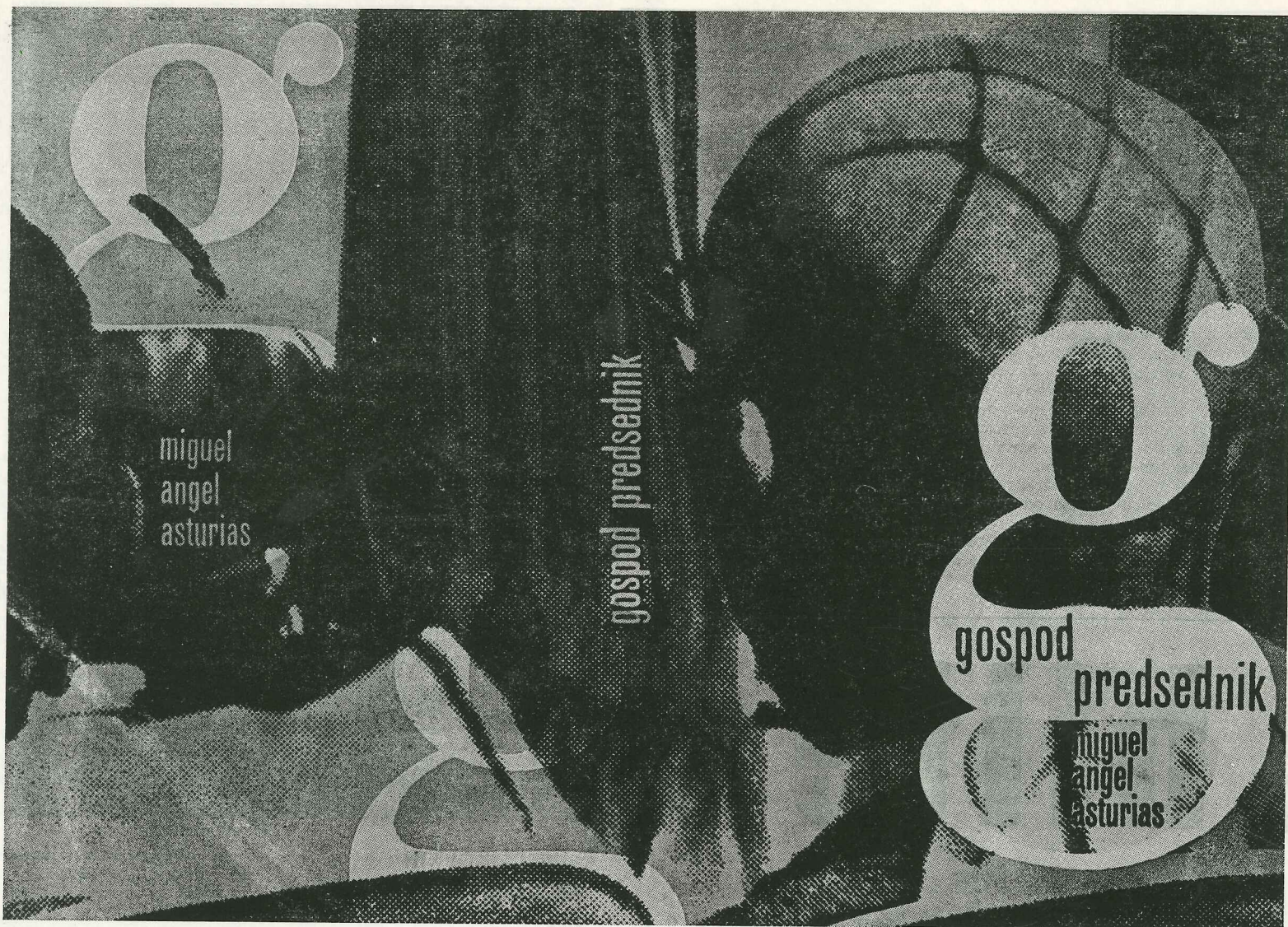
UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA HRVATSKE

Podružnica ULUH-a za Slavoniju

Sastanak Podružnice održan je 20. VI 1965. g. u prostorijama Galerije likovnih umjetnosti Osijek.

Odlučeno je da se za sudjelovanje na izložbi slavonskih slikara pozovu u prvom redu svi aktivni likovni radnici koji danas djeluju

na području Slavonije, zatim svi koji su rođeni Slavonci i izuzetno svi oni koji nisu rođeni u Slavoniji, ali su u Slavoniji djelovali kao likovni radnici i na taj način ostavili trag u likovnoj umjetnosti tog kraja.

Ideja mađarskih drugova (uprava podružnice mađarskog udruženja u Pečuhu) da dvije podružnice izmijene izložbe, primljena je kao korisna i zanimljiva.

Odlučeno je da se Općinskoj skupštini Osijek uputi preporuka da se u toku 1966. god. na Preradovićevom šetalištu postavi bista P. Preradovića.

Izabran je sekretarijat podružnice u koji su ušli drugovi:

Božidar Kopic, ak. slikar – Vinkovci,
Ivan Kupinski, ak. slikar – Osijek, i
Gol Predrag, ak. slikar – Osijek.

Podružnica ULUH-a za Dalmaciju

Skupština je održana 20. maja 1965. godine u Splitu.

Pored priređenih izložbi svojih članova, Podružnica je u zajednici sa Galerijom umjetnina u Splitu priredila izložbu u vremenu od 14. do 30. XII 1963. god. prigodom 10-godišnjice smrti našeg istaknutog slikara Emanuela Vidovića.

Kotarska i Općinska skupština, kulturne, društvene, turističke i druge institucije vode akciju za osnivanje likovne manifestacije »Anale jugoslovenske umjetnosti«. Na sastanku je posebno podvučeno važnost ove kulturne i turističke manifestacije koja bi bila poslije Trijenala u Beogradu najveća likovna manifestacija u Jugoslaviji.

Salon »Galić« je permanentni prodajni salon i služi isključivo članovima Podružnice za izlaganje radova za prodaju. Ovi radovi mogu se kupiti na otplatu i treba da budu pristupačni građanima posjetiocima, i njihovim finansijskim mogućnostima.

Preko Fonda za stambenu izgradnju ponuđena su Podružnici 4 ateljera u dvije novo-gradnje na Mažuranićevom šetalištu. Podružnica je pozvala zainteresirane članove i objasnila pod kojim uvjetima se daju ateljeri. Prijavili su se drugovi: Ružić Vojka i Bavčević Vinko, koji treba da sklope ugovore sa Fondom za stambenu izgradnju. Preostalo je da se podjele još 2 ateljera.

Novi članovi Podružnice: Kleut-Krga Saveta.

Novi organi Podružnice: Predsjednik Radmilović Željko, 2. predsjednik Skračić Mile, tajnik Bašić Ljubomir, 2. tajnik Ružić Vojka, blagajnik Pavić Jakov, 2. blagajnik Frank Andrija, članovi Savjeta Ignjatović Nikola, Mirković Ivan i delegat Grupe Dubrovnik.

DRUŠTVO LIKOVNIH UMETNIKA MAKEDONIJE

Skupština Društva likovnih umetnika Makedonije održana je u Skopju 21. februara 1965. godine.

U izveštaju koji je podneo Upravni odbor Društva govori se o izložbenoj aktivnosti Društva i o izložbama koje su održane u Skopju. Od važnijih izložbi, može se izdvojiti izložba koju je Umetnička galerija u Skopju postavila u Londonu i Dublinu na zahtev naše Ambasade u toj zemlji. U izveštaju se dalje konstatuje da je na II trienalu jugoslovenske umetnosti učestvovalo 10. likovnih umetnika iz Makedonije i da su dva umetnika nagrađena.

Na sednicama i plenumima koje je Društvo održalo diskutovano je, o problemima izložbene delatnosti, obnovi i izgradnji Skopja, formiranju grafičke radionice, angažovanju likovnih umetnika u obradi tematike NOB-a, zatim je održana komemorativna sednica preminulom slikaru Lazaru Ličenoskom.

Među problemima koji se ističu nalazi se problem rada umetničkog saveza, aktivnosti članova i izrade novog Statuta Društva.

grega

košak

omot za knjigu

Diskutanti su nastojali da popune praznine u izveštaju, jer su istakli da je više uređeno na razvijanju likovne kulture nego što je to u izveštaju, jer su istakli da je više urađeno log. u izveštaju se ne pominje rad umetničkih kolonija u Prilepu i Strumici. U diskusiji je takođe ukazano da Uprava Društva treba više da se zauzme za rešavanje materijalnog položaja likovnih umetnika, obezbeđivanje stipendija, angažovanje likovnih umetnika na sintezi arhitekture i likovne umetnosti, kao i mogućnosti za razmenu misli i izgrađivanje novih shvatanja o likovnoj umetnosti i njenoj ulozi.

Skupština je primila sledeće nove članove: Dragan Popovski, Simon Šemov, Ilinka Gligorova, Kiro Nuneski i Nikola Basmarkov.

Novi organi Društva likovnih umetnika Makedonije:

Upravni odbor: Jordan Grabuloski, predsednik, članovi: Mile Korubin, Dimče Koco, Vangel Kodžoman, Vančo Gjorgjev, Ivan Velkov, Boro Martikijevski, Stefan Manefski, Metodija Ivanovska, Aleksandar Risteski.

Nadzorni odbor: Bogoja Popovski, Petar Nikolovski.

Umetnički savet: Božin Barutovski, Peco Vidimče, Raško Muratovski, Vančo Gjorgjev, Nikola Martinovski, Mile Korubin, Jordan Grabuloski, Petar Mazev i Trajče Jančevski.

u unutrašnjosti, d) Svestrana saradnja i pomoć Likovnom salonu u Celju, kao i podrška za izgradnju izložbenog paviljona u Mariboru. Upravni odbor će, dalje, izraditi predloge o prodaji likovnih radova, o organizaciji prodajne službe na izložbama i u stalnim prodajnim izložbenim salonima. Nastaviće se, takođe, napore da se nađe rešenje za izdvajakovnu opremu novih građeniva, u kom cilju treba saradivati i sa Društvom arhitekata i Društvom likovnih umetnika primenjene umetnosti; U pogledu društvenog položaja likovnih umetnika treba nastojati da se za slobodne umetnike u okviru Društva dobije status radne organizacije. Predviđa se da se srede svi problemi u vezi sa socijalnim osiguranjem i penzijama likovnih umetnika, obnovi učlanjenje u Savez sindikata, obezbedi saradnja umetnika-ilustratora u samoupravnim organima izdavačkih preduzeća. Problemi uzajamne pomoći mogu se rešiti formiranjem pozajmnog fonda, kao i fonda za dodelu pomoći socijalno ugroženim članovima. Istovremeno se predviđa formiranje Komisije za prijem delegacija, jer je broj delegacija sve veći pa se mora rešiti i organizovan prijem. Studijska komisija treba da organizuje predavanja o aktuelnim likovnim problemima, diskusije, kao i studijske ekskurzije — program treba izraditi za jednu godinu. Izložbenu delatnost potrebno je proširiti na celu teritoriju Slovenije s određenom vaspitnom orijentacijom. U istom cilju proširiti program TV sa ciklusima predavanja o likovnoj umetnosti. U principu povezivati likovne manifestacije sa literarnim i muzičkim, uz obezbeđenje većeg publiciteta. Mora se predvideti veća saradnja sa istoričarima umetnosti i likovnim kritičarima, analizirati tržište likovnih dela i naći rešenje za povećanje plasmana, većeg broja grafičkih otisaka te snižavanje cene grafika, zatim prodaju umetničkih dela na otplatu, poreskih olakšanja, regresa, što već postoji u nekim zemljama. Za ove oblike rada treba da su podjednako zainteresovani i društveni faktori i sami umetnici. Osnovni preduslov za širenje likovne kulture je likovno vaspitanje na svim nivoima, od školskog sistema do likovnog vaspitanja odraslih. Zbog toga je potrebno da se svi nagomilani problemi u ovoj oblasti reše, ali je za rešavanje ovih problema potreban zajednički napor umetnika, likovnih pedagoga i prosvetnih organa.

Skupština je primila sledeće nove članove: Tone Logonder, Maksim Sedej-Mlađi, Ivo Lenščak, Danilo Jelčić, Aladin Lanz, Janez Sedej, Gragica Čadež, Hozo Dževad, Dušan Tršar, Mersad Berber i Henrik Marchel, a registrovan je prelaz Vide Hudoklin iz ULUH-a.

Novoizabrani organi Društva slovenskih likovnih umetnika:

Upravni odbor: Karel Zelenko, predsednik, Ive Šubic, potpredsednik, Bogdan Meško, sekretar, članovi: Floris Oblak, Zoran Didek, Mire Cetin, Ivan Seljak-Copič, France Slana, Miloš Požar, Janez Pirnat, Oton Polak (predstavnik Pododbora Maribor), Avgust Lavrenčič (predstavnik Pododbora Celje), Mire Cetin (predstavnik Pododbora Koper).

Nadzorni odbor: Alenka Gerlovič, Cita Potokar, France Peršin.

Sud časti: Isidor Urbančič, Stane Kregar, Slavko Tihec.

Umetnički savet: Nikolaj Omersa, Drago Tršar, G. Anton Kos, Miha Maleš, Andrej Jemec, Peter Černe, Janez Lenassi, Drago Vidmar i po jedan predstavnik pododbora Maribor, Celje i Koper.

Formirane su i komisije — za vezu sa drugim udruženjima, za društveni položaj likov-

nih umetnika, za ateljee, za izložbe, za informativni centar, za materijal, za kolonije, za izgradnju novog izložbenog paviljona, za grafičku sekciju i za organizovan rad sa delegacijama.

UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA SRBIJE

Redovna skupština Udruženja likovnih umetnika Srbije, održana je 29. aprila 1965. godine u Beogradu, u Umetničkom paviljonu na Malom Kalemegdanu.

Podnoseći izveštaj o radu Udruženja i o svome radu za protekle dve godine — 1963. i 1964. — Upravni odbor smatra za potrebno da najpre istakne osnovne probleme Udruženja:

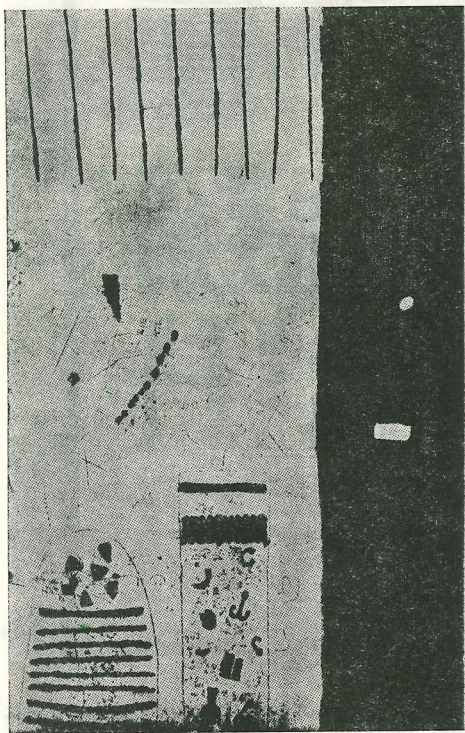
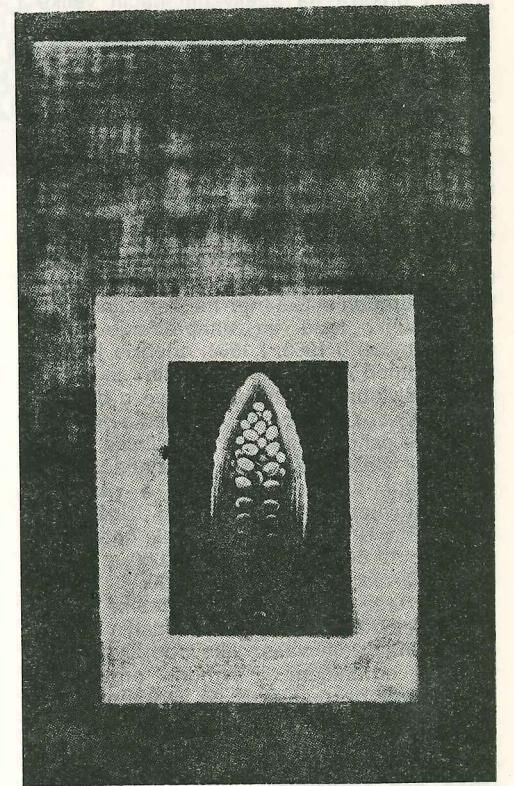
1. materijalno stimuliranje umetnika i njihovog rada i materijalna osnova za izlagačku aktivnost Udruženja;
2. problem radnog prostora i ateljea;
3. jačanje umetničke aktivnosti Udruženja, povećanjem broja izložbi i boljom njihovom organizacijom;
4. učešće Udruženja u vođenju likovne politike u Republici i Gradu;
5. problem socijalnog osiguranja i penzija umetnika.

U ovom broju Biltena objavljujemo materijale sa godišnjih skupština udruženja. Materijale kojima redakcija nije raspolagala, jer ih nije primila od pojedinih udruženja, objaviće se u kratkim izvodima u sledećem broju.

radovan kragulj

list

semenje 1964

bogdan borčić

konoba — I — 1965

DRUŠTVO SLOVENSkih LIKOVNIH UMETNIKA

Posle čitanja svih izveštaja, diskusija se vodila oko ocena dosadašnjeg rada, učešća na VI kongresu likovnih umetnika, isključivanju članova, izmenama Statuta, a naročito o programu budućeg rada.

Program rada Društva, usklađen sa odlukama VI kongresa Saveza u Budvi, obuhvata pitanja rada članstva, Društva i razvoja likovne umetnosti uopšte.

Program rada koji se odnosi na samo Društvo bio bi u suštini sledeći: Ateljerska komisija treba odmah da stupi u kontakt sa opštinskim organima u cilju rešavanja ujednačene visine kirije, načina gradnje i dodeljivanja oteljea, isključivo preko DSLU; Komisija za nabavku materijala da konačno i dugoročno reši pitanje nabavke materijala za članstvo; Komisija za izložbe da razradi izložbenu politiku u tom smislu da tradicionalna izložba Društva bude krajem novembra, a da se tokom godine dve izložbe razmene sa drugim republikama ili sa inostranstvom. Grupama će Društvo takođe da pruži pomoć. U vezi sa izložbenom politikom potrebno je razraditi — a) Pravilnik i ključ za honorisanje umetnika prilikom njihovog učešća na izložbama, b) Ostvariti doslednu, ugovorom vezanu, saradnju sa galerijama i ustanovama koje se bave izložbenom aktivnošću, c) Pružiti pomoć u programiranju izložbene delatnosti, naročito

ISPRAVKA

U prošlom broju Biltena potkrale su se sledeće grublje greške — na strani 3. — Umetnička kolonija u Bačkoj Topoli osnovana je 1953, a Umetnička kolonija u Bečeju 1954. godine; 1961. godine nagrade u Umetničkoj koloniji Ečka dobili su još Miča Nikolajević i Milan Kerac; na strani 4. — Učesnici Forme vive u 1961. godini bili su još Ana Bešlić i Ivan Sabolić; Učesnici slikarske kolonije u Prilepu bili su još Ivag Seljak Copič (1) i Dmtar Trivić (1); Slikarska kolonija u Sremu osnovana je u Sremskoj Mitrovici.

Redakcija

Za poslednje dve godine broj članova povećao se za 41, tako da Udruženje danas broji 471. član.

Osnovno pitanje Udruženja i njegovih članova i nadalje je ateljski prostor, jer dobra polovina naših članova nema osnovnih uslova za rad.

Nastojanjem Udruženja Sekretarijat za prosvetu i kulturu Grada obezbedio je lokaciju na Banovom Brdu za podizanje dvadeset ateljea, a zajedničkim učešćem Sekretarijata i Republičkog fonda za unapređivanje kulturnih delatnosti i uz konsultaciju Udruženja pristupilo se, preko Direkcije za izgradnju javnih objekata, gradnji ovih ateljea.

I za ovu godinu Republički fond i Sekretarijat grada predvideli su sredstva za gradnju nove grupe ateljea za koju je već obezbeđena i lokacija.

Smatrajući da se u rešavanju ateljskog problema treba osloniti i na sredstva kojima raspolažu pojedinci, Udruženje je kod Skupštine grada Beograda pokrenulo i pitanje obezbeđenja uslova za gradnju na ovoj osnovi. Rad na ovome polju kretao se u dva pravca: na obezbeđenju uslova za gradnju individualnih ateljea kao posebnih objekata i na obezbeđenju uslova za dogradnju i adaptaciju potkrovnih površina. Za individualnu gradnju Sekretarijat je uspeo da obezbedi lokaciju više Prokopa, mada se i ovde nailazi na teškoće u pogledu raščišćavanja terena. Ipak, na slobodnim površinama ovoga terena dva naša člana podigla su sebi atelje. Sekretarijat grada spreman je da za ovakvu vrstu gradnje pruži pomoć pojedincima sa obavezom vraćanja od pet do deset godina.

Za drugu grupu – adaptacija potkrovlja – definitivno rešenje još se nije našlo.

Upravni je odbor odlučio da se u Ateljski fond unesu i sredstva koja su dobivena i koja se budu još dobila kao naknada za nacionalizovano imanje Udruženja – legat Dušana Vlajića.

Porastom članstva u Udruženju postavlja se izložbene dvorane koja bi bila u stanju da i pitanje izložbenog prostora. Beograd nema primi i prikaže na adekvatan način velike i reprezentativne manifestacije jugoslovenske i inostrane umetnosti.

Umetnički paviljon na Malom Kalemegdanu, zidan pre četrdeset godina, nije više u stanju da zadovolji potrebe našeg likovnog života.

Sekretarijat za prosvetu i kulturu grada Beograda pokazao je interesovanje za proširenje Umetničkog paviljona. Određena je grupa za razradu i definitivnu izradu projekta ali radovi nisu mogli ući u plan za ovu godinu.

Tokom 1963. godine Sekretarijat je odobrio Udruženju sredstva od din. 3.600.000 za adaptaciju i uređenje Galerije na Terazijama.

Republički fond za unapređenje kulturnih delatnosti u 1963. i 1964. odobrio je Udruženju pomoć od po 1.000.000 din. za stimuliranje individualnih izložbi članova u dvoranama ULUS-a. Ovu pomoć Udruženje je dodeljivalo na osnovu posebnog pravilnika, tek po održanoj izložbi, sa ciljem da izlagač pokrije neposredne troškove izlaganja, a visina pomoći uslovljena je prodajom sa izložbe. Na ovaj način Udruženje je u 1963. godini potpomoglo 12 članova sa din 525.000, a u 1964. godini 15 članova sa din. 950.000.

Otkup vrše samo dve-tri budžetske ustanove iz oblasti kulture, čija su sredstva u odnosu na dinamizam našeg likovnog života nedovoljna i ograničena. Privredne organizacije i preduzeća ne pojavljuju se kao kupci umetničkih dela.

Prodajna galerija koju je osnovao grad Beograd obuhvatila je svojim poslovanjem samo jedan deo programa – prodaju umetničkih radova na komisionoj osnovi.

U cilju poboljšanja materijalnog položaja slobodnih umetnika koji su se već istakli svojim radom, Republički fond za unapređivanje kulturnih delatnosti zaključio je sredinom 1964. godine ugovore sa tridesetoricom članova ULUS-a: Fond isplaćuje korisniku stipendije za dve godine po din. 35.000 mesečno, što se računa kao akontacija autorskog honorara, a u visini sume autor je dužan da prema izboru Komisije fonda da svoje radove.

Plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje slobodnih umetnika vršiće se na dosadašnji

milan martinović — plakat

način, što je i pravičnije i ekonomičnije no da svaki član pojedinačno plaća doprinos.

Obeštećenja za izložbe parkovske skulpture u Beogradu podneo je Turistički fond Beograda, a delimično i Sekretarijat za prosvetu i kulturu Grada.

Visinu obeštećenja određivao je Umetnički savet Vajarske sekcije i ona su se kretala, zavisno od veličine eksponata, u 1963. od 20.000 do 35.000 din., a u 1964. od 55.000 do 65.000 dinara. Obeštećenja za izložbe u Bukovičkoj banji i Kragujevcu iznosila su 25.000 odn. 35.000 dinara po eksponatu.

Visina ovoga obeštećenja na izložbi ULUS 64. morala se svesti na raspoložive mogućnosti, tako da je svaki autor kome na izložbi rad nije otkupljen ili nagrađen dobio iznos od 10.000 din.

Izložbena aktivnost Udruženja u izveštajnom periodu bila je raznovrsna. Posebna pažnja je poklonjena izložbama po pojedinim disciplinama, kod nas često zanemarivanim, pa čak i degradiranim: crtežu, sitnoj plastici i medalji, skulpturi u slobodnom prostoru.

Među svima ovim izložbama posebno se izdvaja izložba ULUS 64.

Možemo konstatovati da je u odnosu na prethodni dvogodišnji period otkup sa naših izložbi povećan.

Većem uspehu naše jesenje izložbe doprineće, nadamo se, i povezivanje naših nagrada – zlatne palete, zlatnog dleta i zlatne igle – sa stipendijom za dvomesečni boravak u inostranstvu, za šta je već dobijena načelna saglasnost Republičkog sekretarijata za kulturu.

Upravni odbor želi da istakne uspešni rad Podružnice ULUS-a za Vojvodinu koja danas okuplja preko četrdeset članova.

Čini nam se da će u periodu koji je pred nama uloga i značaj našega Udruženja mnogo struko porasti, da će Udruženje postati još potpunije naša zajednička matična organizacija koja će čitavim svojim autoritetom i odgovornošću nastaviti da rešava svoja staleška pitanja i određenije i odgovornije da vodi svoju umetničku politiku.

Posle čitanja izveštaja, u diskusiji je uzelo učešća nekoliko umetnika.

Novoprimitljeni članovi:

Radule Anđelković, Filip Bulović, Pavle Blešić, Miodrag Vartabedijan, Vojin Veličković, Draganja Vlašić, Lazar Dimitrijević, Vlastimir Diskić, Đeljoš Đoković, Svetozar Jovanović, Božidar Lazarević, Milosav Lazarević, Radmila Lazarević, Milan Laješić, Viktor Majdandžić, Boris Marković, Dušan Mikonjić, Ivanka Milovanović, Branimir Minić, Tomislav Mitrović, Slobodan Mihailović, Petar Mojak, Milivoje Novaković, Dušan Perčinkov, Mihajlo Stanić, Milan Stanojev, Todor Stevanović, Milorad Stupovski, Marina Tadić, Mihailo Tripković.

Novi organi Udruženja:

Zuko Džumhur, predsednik, Matija Vuković, potpredsednik, Milica Stevanović, sekretar, Milica Dinić, zamenik, Živojin Stefanović, blagajnik.

Članovi nadzornog odbora: Slaboljub Stanković, Savahadin Hodžić, Danica Antić.

Članovi suda časti: Pavle Vasić, Franjo Mraz, Vinko Grdan, Boža Obradović, Milun Mitrović.

Umetnički savet:

Slikarska sekcija: Radenko Mišević, Đorđe Ilić, Đorđe Bošan, Branislav Protić, Moma Marković, Dragan Lubarda, Lazar Vujaklija. Zamenici: Branko Stanković, Milo Dimitrijević, Boža Prodanović.

Vajarska sekcija: Olga Jevrić, Matija Vuković, Milan Vergović, Ante Gržetić, Stevan Bodnarov.

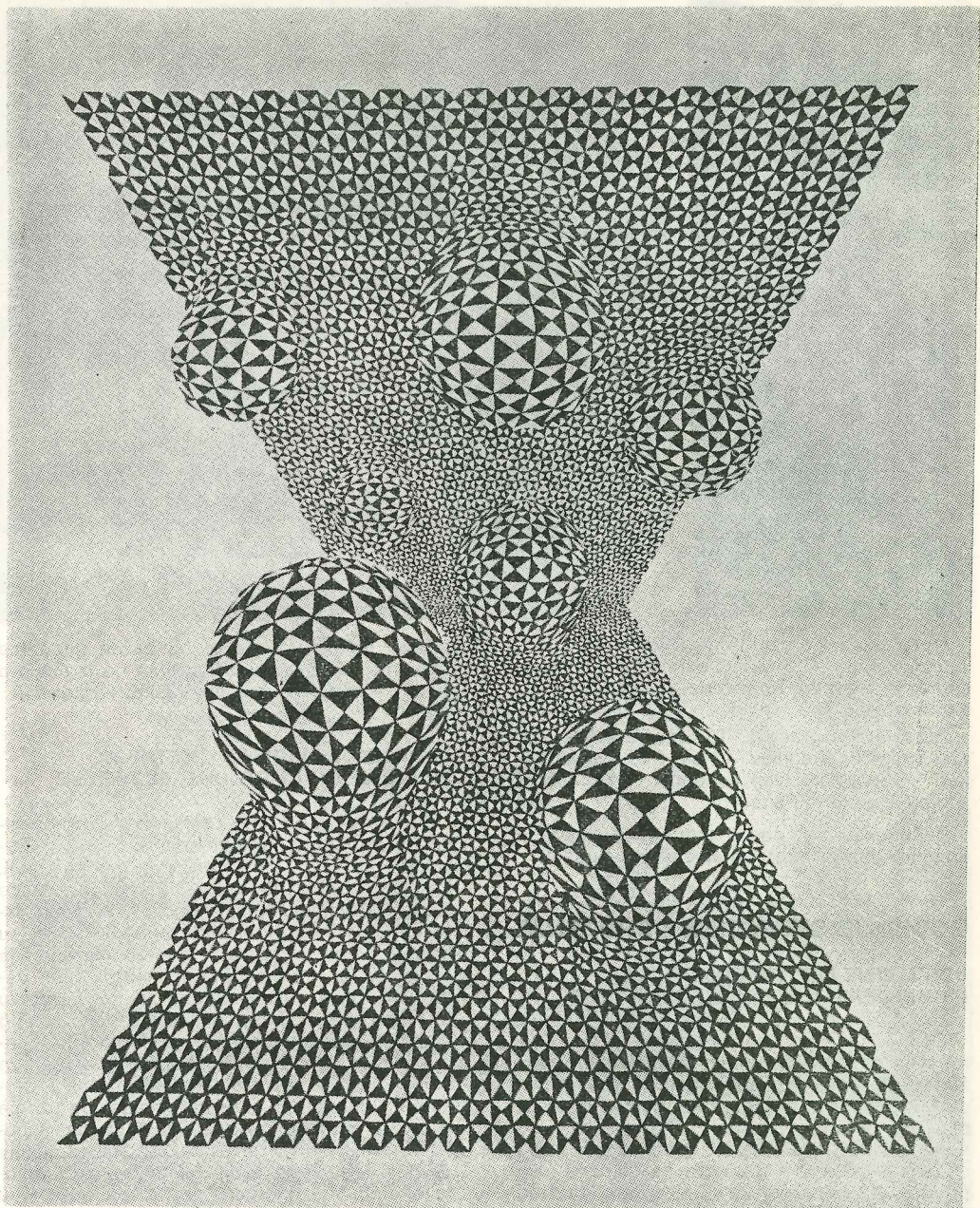
Grafička sekcija: Miodrag Robić, Božidar Đmerković, Branko Miljuš. Zamenik: Marko Krsmanović.

šutej

miroslav

određena količina — 7

1964

Podružnica ULUS-a za Vojvodinu

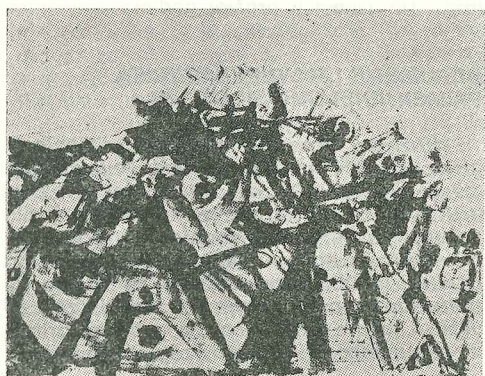
Redovna godišnja skupština Podružnice ULUS-a za Vojvodinu održana je 14. marta 1965. godine u Novom Sadu.

U izveštaju Uprave Podružnice, pored ostalog, konstatuje se sledeće: »Rad Podružnice ULUS-a za Vojvodinu u proteklom periodu nije bio dovoljno intenzivan i nije odgovarao mogućnostima koje broj i kvalitet naših članova omogućuju... Sada Podružnica broji 43 člana«.

marij

pregelj

nestrpnost — 1965

U izveštaju se pored zadaci koji su postavljeni na prethodnoj skupštini i konstatuje da većina zadataka nije realizovana. U izveštaju se kaže da »rast naše umetnosti zavisi i od nekih opštih stavova i shvatanja, od zajedničkih napora, od borbe za istinsko i pravo u umetnosti. Mi ne koristimo borbu mišljenja, ostajemo u samozadovoljstvu da svako od nas može da radi onako kako najbolje može«.

Rad Podružnice kretao se u tri pravca — obezbeđenje uslova za rad umetnika, problemi likovne politike i saradnja sa srodnim organizacijama zainteresovanim za razvoj likovne kulture.

»Podružnica je dostavila Opštinskoj skupštini Novi Sad već stilizovanu odluku koju je trebalo da prihvati Skupština, a kojom se rešavaju sva pitanja u vezi sa izgradnjom, raspodelom i plaćanjem Ateljea. No, ova pitanja još uvek nisu rešavana«.

»Likovna politika je predmet čestih kritika naših članova... Još uvek mali broj umetnika izlaže u Novom Sadu, upravo, još uvek se nalazimo u situaciji, kao i ranijih godina, da ponovo konstatujemo da Novi Sad, kao kulturni centar Pokrajine, nema plansku izložbenu politiku«.

»U pogledu sinteze, Podružnica je učinila najveće napore. Ona je dostavila svoje predstave desetini investitora sa predlogom da se u program izgradnje reprezentativnih zgrada uključi i umetničko delo većeg formata. Na ovaj dopis praktično se niko nije odzvao«.

»O saradnji sa ULUS-om, Podružnica smatra da nemamo dovoljno kontakta sa ULUS-om i odlukama koje on donosi. Nije utvrđen me-

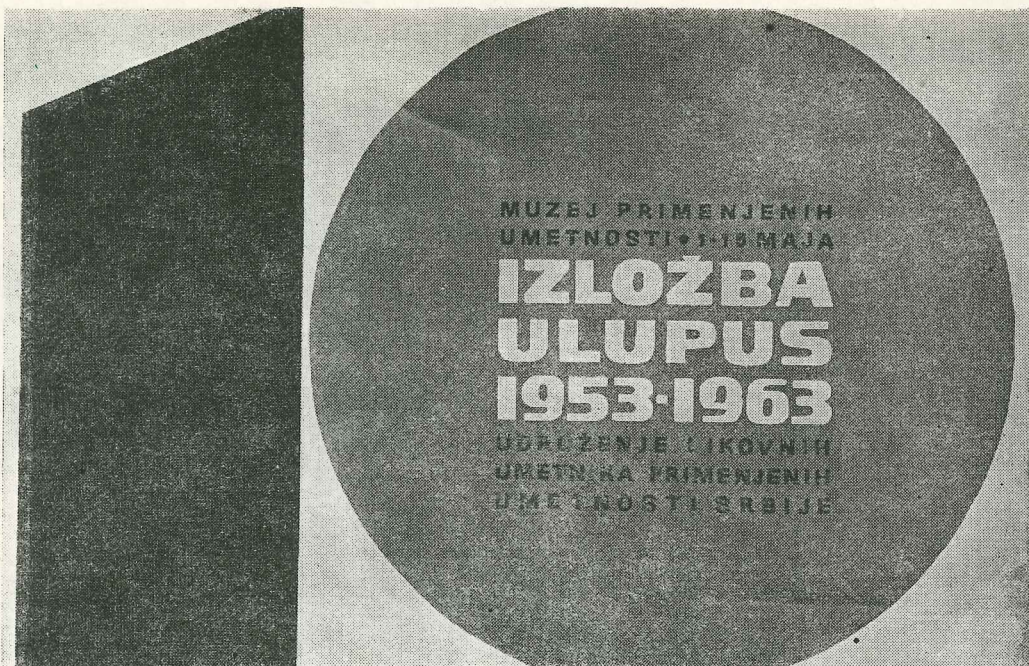
hanizam kojim bi ULUS bio obavešten o radu i problemima Podružnice, niti je Podružnica obaveštavana o odlukama ULUS-a.

»U pogledu likovnog vaspitanja i širenja likovne kulture, Podružnica još uvek nema utvrđenih i stalnih planova«.

U diskusiji o izveštajima učestvovao je veliki broj umetnika — Jovan Soldatović, Isidor Vrsajkov, Ankica Oprešnik, Radmila Graovac, Gabor Silađi, Bogomil Karlavariš, Ivan Jakobčić, Milivoje Nikolajević, Aleksandar Lakić, Pavle Radovanović, Milan Kerac i dr.

U diskusiji su uglavnom analizirani uzroci zaostajanja likovne kulture, odgovornost članova Podružnice, naročito u samoupravnim telima, mogućnosti bolje organizovanosti u radu Podružnice i slično. Smatralo se da se umetnici moraju okupiti oko zajedničkih poslova, tamo gde su im i interesi zajednički. Istaknuti su i neki rezultati rada koji nisu obuhvaćeni izveštajima. Na kraju je odlučeno da se izmeni organizaciona struktura Podružnice, kako bi se obezbedio demokratizam i zainteresovanost članova, a da bi na rad Podružnice u većoj meri nego do sada uticali i likovni umetnici van Novog Sada. Usvojen je predlog da se u novu upravu biraju samo tri člana i to predsednik, potpredsednik i sekretar, a da se iz pet većih centara, gde živi više umetnika, u upravu delegiraju umetnici iz tih mesta. Ova mesta bi bila Sombor, Subotica, Pančevo, Zrenjanin i Novi Sad. Takođe je usvojen predlog da se formiraju četiri komisije i to — za socijalni i materijalni položaj likovne umetnosti, za likovnu politiku i za sintezu arhitekture i likovne umetnosti.

Novoizabrani organi Podružnice:
Predsednik — Jovan Soldatović, potpredsednik — Bogomil Karlavaris, sekretar — Aleksandar Lakić.

Predstavnici gradova: Tivadar Vanjek — Zrenjanin, Isidor Vrsajkov — Novi Sad, Gabor Silađi — Subotica, Ivan Jakobčić — Sombor i Stojan Trumić — Pančevo.

Takođe su izabrane i komisije, dok će se umetnički savet birati od slučaja do slučaja.

GODIŠNJE SKUPŠTINE UDRUŽENJA

UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA PRIMENJENIH UMETNOSTI VOJVODINE

Osnivačka skupština Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti Vojvodine održana je 8. novembra 1964. god. u Novom Sadu. U prisustvu većeg broja gostiju i predstavnika društvenih organizacija usvojena su nova pravila Udruženja i izabrani organi, koji će voditi poslove Udruženja za sledeće dve godine. Za predsednika je izabran Miodrag Nedeljkić, grafičar i profesor Škole za primenjenu umetnost.

U izveštaju o radu bivše Podružnice za Vojvodinu istaknuto je da se osnivanjem Udruženja otvaraju nove mogućnosti za efikasnije delovanje i uticaj članstva na afirmaciju struke u javnosti. Pred Udruženjem se nalaze mnogi značajni zadaci, što će zahtevati okupljanje i akciju većeg broja članova nego do sada. Od naročitog značaja treba ad bude uvođenje predstavnika struke u društveno upravljanje kulturom, uticaj na pojedine konkurse i žirije i sl. Dalje je istaknuto da je danas aktuelan momenat više nego ikada ranije, jer su se poklopili interesi i težnje struke sa društvom i potrebama proizvodnje. U daljem radu Udruženja posvetiće se posebna pažnja školovanju kadrova i s tim u vezi korekcija programa Škole u Novom Sadu i sistema finansiranja ove ustanove, koja treba da izrazi zajedničke potrebe privrede i prosvete. U pogledu afirmacije dela unikatnog karaktera Udruženje će dalje razvijati delatnost Stalne izložbe, koja iz godine u godinu postaje sve poznatija ustanova u gradu. U planu za sledeću godinu predviđa se organizacija stalne jesenje izložbe »Jesenji salon« kao smotre postignutog kvaliteta članstva. Predviđa se i održavanje tzv. izložbi paralela, tj. komparativnog izlaganja postojećih proizvoda iz industrije i predloga — prototipova članova Udruženja. Ovakve izložbe treba da prate predavanja i sastanci, na kojima će se kroz razgovor i diskusiju iznositi mišljenja i didaktički uticati na unapređenje proizvodnje i ukus radnika i potrošača. Plan rada za ovu i sledeću godinu predviđa takođe akcije za stvaranje centra za unikate kao posebne institucije i baze za unapređenje kvaliteta unikatnog stvaranja i pa-

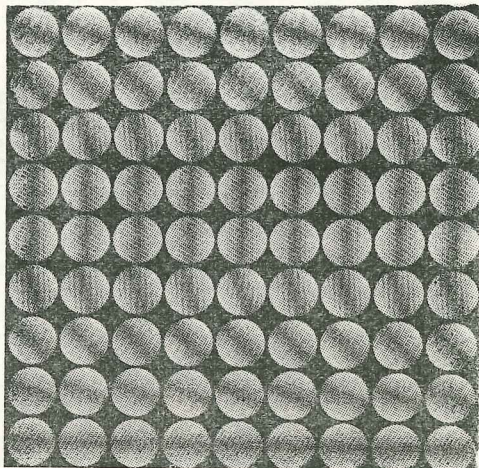
ralelne ustanove koja bi se bavila pitanjima saradnje članova sa industrijom na izradi projekata i prototipova industrijskog dizajna.

UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA PRIMENJENIH UMETNOSTI SLOVENIJE

Redovna godišnja skupština Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti Slovenije održana je 18. juna t. g. u Ljubljani. Za predsednika ponovo je izabran arh. Niko Kralj. U izveštaju koji je podnet Skupštini istaknuti su mnogi rezultati i akcije, koje su organizovane u protekloj godini i usvojen je program rada sa osnovnim smernicama. Jedan od najvažnijih zadataka za novu upravu je briga za podizanje kvaliteta radova samog članstva, učešće članova na rešavanju pitanja daljeg obrazovanja, pomoć u akciji za osnivanje Centra za oblikovanje i stalne izložbe u Ljubljani i razvijanje rada Udruženja u okviru stručnih sekcija, koje su na Skupštini formirane. U protekloj godini zapažene su neke značajne akcije u kojima je sudelovalo članstvo, kao što su izložba »BIO« u Ljubljani, izložba povodom kongresa Saveza, uspešno sudelovanje sa udruženjem arhitekata u nekim zajedničkim akcijama i stalni kontakti sa pojedinim društvenim faktorima, gradskom skupštinom i udruženjem likovnih umetnika. Ove godine članstvo je sudelovalo na međunarodnoj izložbi industrijskog oblikovanja u Beču, a Udruženju je bila poverena organizacija celog učešća Saveza na ovoj izložbi. U vezi održavanja sledećeg međunarodnog kongresa organizacije ICOGRADA u Jugoslaviji, pri Udruženju je formiran organizacioni odbor, sastavljen od članova Udruženja, na čijem se čelu nalazi arh. Grega Košak, sekretar Udruženja.

picelj ivan

CM — 7 — 1 1964

Na skupštini je prihvaćen predlog Uprave da se članstvo podeli na tri sekcije: sekcija umetnika koji se bave unikatnim stvaralaštvom, sekcija umetnika koji se bave radom na polju vizuelnih komunikacija i sekcija umetnika koji se bave industrijskim oblikovanjem. Ova podela predložena je iz razloga što dosadašnji rad kroz veliki broj sekcija nije doneo dobre rezultate. Na ovaj način izvršiće se grupisanje članstva po samom karakteru delatnosti, što će olakšati rad Udruženja i samog članstva.

U pogledu primanja novih članova, umetnički savet je još više pooštrio kriterijum, jer će time da poraste i sam ugled Udruženja. U toku protekle godine Udruženje je organizovalo više studijskih putovanja članova u inostranstvo i to, put u Milano u cilju posete iz-

milan

martinović

plakat

UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA PRIMENJENIH UMETNOSTI HRVATSKE

Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti Hrvatske održalo je svoju redovnu skupštinu 15. novembra 1963. god. a sledeća treba da se održi krajem ove godine, jer se redovne skupštine održavaju svake dve godine.

U periodu za protekle dve godine, Udruženje je aktivno sudelovalo preko svojih članova u radu pojedinih društvenih organa i saveta, Muzeja za umjetnost i obrt, Sekretarijata za kulturu SRH i grada Zadra, Privredne komore SRH i dr.

Pored toga Udruženje je bilo jedan od inicijatora za osnivanje Centra za industrijsko oblikovanje, kao jugoslovenske ustanove institutskog karaktera, koja bi imala za zadatak da radi na unapređenju i razvijanju metoda i prakse oblikovanja u našoj zemlji.

Inicijativa za osnivanje ovakve ustanove uspešno je ostvarena, tako da je početkom prošle godine uz materijalnu podršku Savezne i republičke privredne komore Centar počeo sa radom.

U proteklom periodu, kako je naglašeno u izveštaju Uprave na Godišnjoj skupštini, učinjeni su napor da se osnuje zadruga članova Udruženja, čiji bi zadatak bio da svojim članovima osigurava uslove za samostalni rad i organizuje izradu i plasman unikatnih dela iz oblasti primenjenih umetnosti.

Posebnu pažnju Udruženje je posvetilo unapređenju autorske zaštite u okviru postojeće organizacije Jugoslovenske autorske agencije. U tom smislu komisija Udruženja aktivno je sudelovala u razradi primedbi na Prednacrt Zakona o autorskom pravu i novog statuta Agencije.

Značajan doprinos Udruženja sastojao se u akciji oko osnivanja Zajednice umetnika Hrvatske, koja je formirana sa zadatakom da koordinira profesionalan rad svih udruženja autora u Hrvatskoj.

Umetnički savet Udruženja pored rada na prijemu novih članova, bavio se uglavnom pitanjima unapređenja kvaliteta radova članova koji, po oceni Uprave na Godišnjoj skupštini, nije na zavidnoj visini. Ovakva situacija bila je jedan od razloga što nije održana izložba Udruženja u prošloj godini.

UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA PRIMENJENIH UMETNOSTI BIH-a

Udruženje likovnih umetnika primenjenih umetnosti BiH održalo je svoju redovnu godišnju skupštinu 30. maja u Sarajevu. U proteklom periodu, Udruženje je aktivno radilo na uspostavljanju šire saradnje sa pojedinim prihvatanje članstva i samog Udruženja, pri društvenim faktorima, kako bi se uticalo na rešavanje mnogih pitanja od značaja za razvijanje kulture i umetnosti, a posebno primenjenih umetnosti i industrijskog oblikovanja.

U programu daljeg razvijanja aktivnosti Udruženja i članstva predviđa se akcija za osnivanje zadruga ili slične organizacije koja bi pomagala članstvu u pogledu izrade i plana za rad. Udruženje je saradivalo sa postojećim radovima i starala se o nabavci materijalom zadrugom likovnih umetnika i članstvo je izlagalo svoje radove u izložbenim prostorijama ove zadruge. Za kraj godine planira se izložba članstva, na kojoj treba da se istakne neophodnost saradnje sa industrijom i šire uključivanje članstva u ovo područje. Za novog predsednika izabran je Mladen Kolobarić, grafičar i profesor Škole za primenjenu umetnost u Sarajevu.

UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA PRIMENJENE UMETNOSTI SRBIJE

Redovna godišnja skupština Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti Srbije održana je 11. aprila 1965. god. u Beogradu.

U proteklom periodu rad članstva odvijao se u okviru sekcija i komisija, koje su sa više ili manje uspeha rešavale pojedine zadatke i sprovodile akcije. U pogledu aktivnosti članova, najbolje rezultate pokazala je sekcija fotografije, keramička i sekcija za scenografiju i kostim. Grafička sekcija pripremila je tarife autorskih honorara koje su usvojene za sve članove Saveza. Iste tarife pripremila je i sekcija za scenografiju i kostim. Umetnički savet radio je na bližem određivanju politike Udruženja, programiranju izložbi i prijemu novih članova.

U izveštaju predsednika Umetničkog saveta Miodraga Živkovića, vajara, istaknuto je da Udruženje ubuduće treba da podržava češće samostalne izložbe članova, da se organizuju redovne izložbe svakog proleća i da se kroz veću aktivnost članova unapređuje saradnja sa industrijom. Naročito brigu treba buduća Uprava da posveti rešavanju problema radnih i izložbenih prostorija za članstvo. Šire uključivanje članstva i Udruženja u društveni rad treba da pomogne afirmaciji pojedinih struka i profesiji u celini i pravilnom tretiranju primenjenih umetnosti u društvu. Na kraju svog izveštaja, Živković je istakao da Uprava treba da reši pitanje saradnje sa Autorskom agencijom i sticanja većeg uvida u njeno poslovanje, u cilju obezbeđenja redovnih prihoda za Udruženje i zaštite umetničkog kvaliteta.

Za novog predsednika izabran je Miodrag Živković, a za sekretara Udruženja arh. Slobodan Stanojčić.

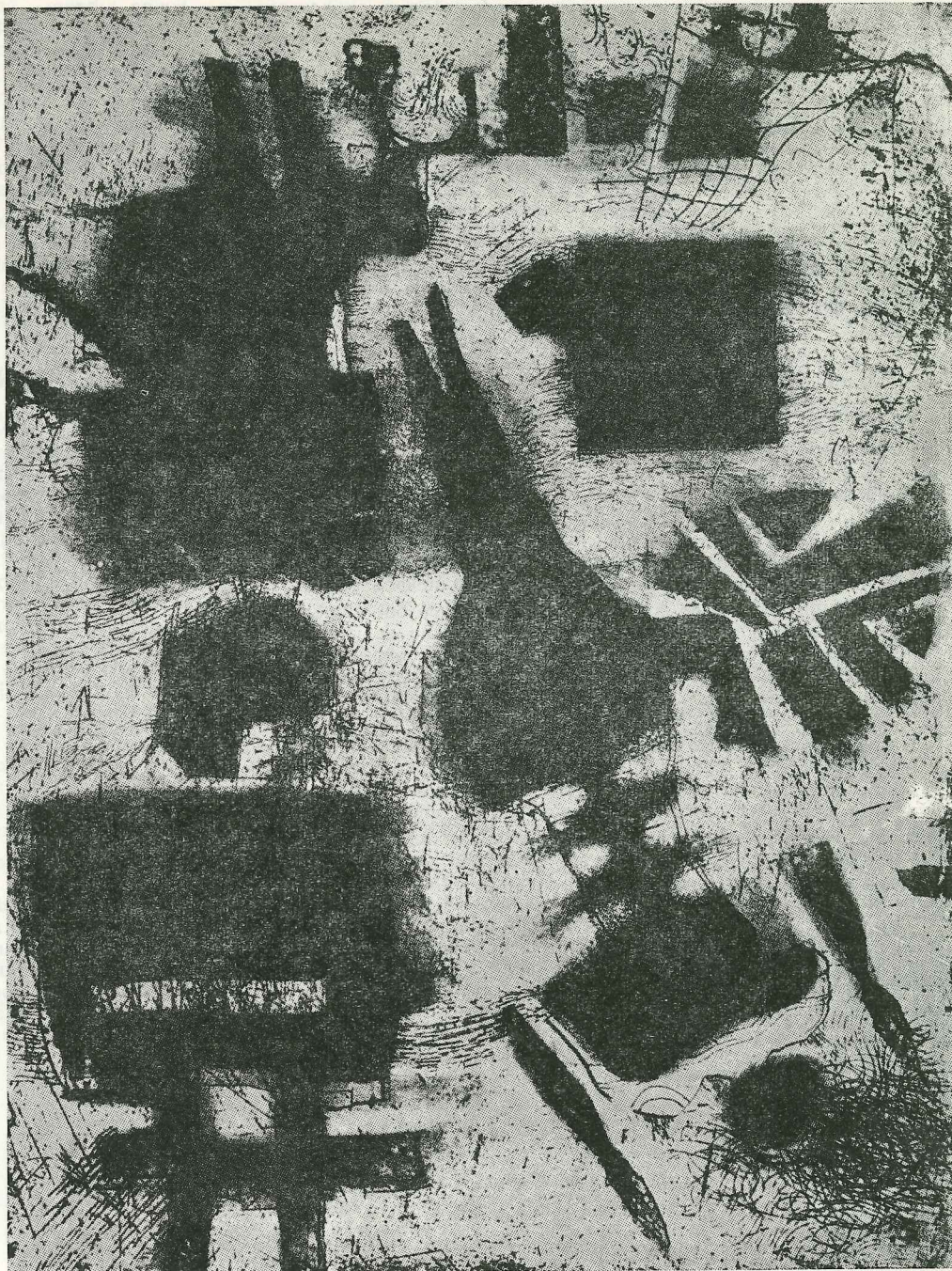
— Godišnja skupština Udruženja Makedonije održana je 17. juna u Skoplju. Skupština sadašnjih rezultata i usvajanja okvirnog projekta imala radni karakter u cilju svođenja programa za šire delovanje članstva i saradnju sa društvenim faktorima i privredom. Kako se izbor novih organa vrši svake druge godine, to je kao predsednik Udruženja ostao arh. Dragan Šojlevski, a sekretar je Rade Perčuklievski.

IZ RADA SAVEZA

— Na redovnom Plenumu Izvršnog odbora Saveza koji je održan marta meseca u Beogradu usvojene su okvirne tarife za autorske honorare sa područja primenjene grafike i industrijskog dizajna. Plenum je usvojio i tarifu za minimalne honorare pri reprodukciji likovnih dela i fotografije, izrađene u saradnji sa Savezom likovnih umetnika i Jugoslovenskom agencijom. Na istom Plenumu prihvaćen je tekst kodeksa o profesionalnom ponašanju članova Saveza, s tim što će se staviti na širu diskusiju članstvu a zatim na sledećem Plenumu usvojiti.

U vezi reorganizacije autorske zaštite zaključeno je da se ispituju sve zakonske i praktične mogućnosti za organizovanje autorske zaštite u okviru Saveza i da se preko koordinacionog odbora svih saveza autora utiče na brže sprovođenje reorganizacije autorske zaštite.

Na Plenumu je u prisustvu generalnog sekretara Saveza likovnih umetnika detaljno razmotrena potreba saradnje dva Saveza na zajedničkim pitanjima kao što su izdavanje biltena, zajednička dokumentacija, usklađivanje akcija u saradnji sa organizacijama likovnih umetnika u socijalističkim zemljama i dr. Tom prilikom usvojen je načelan program saradnje dva saveza i dalje praktična realizacija poverena je generalnim sekretarima oba Saveza.

mladen

srbinović

mračni atelje 1965

U vezi međunarodnih izložbi, usvojeni su izveštaji komesara izložbe jugoslovenskog plakata u SSSR-u, Mladena Kolobarića, i komesara izložbe keramike u Ženevi, Đorđa Rosića.

— Na sastanku radne grupe za profesionalnu praksu organizacije ICSID, koji je održan u Varšavi maja meseca, pored predstavnika Velike Britanije, Francuske, Švedske i Poljske kao član radne grupe sudelovao je arh. Bernardo Bernardi.

Grupa je proučila tekst međunarodnog kodeksa o profesionalnom ponašanju za industrijske dizajnere. Istovremeno je redigovan i tekst pravilnika za međunarodne konkurse za industrijsko oblikovanje.

Za vreme boravka u Varšavi članovi radne grupe posetili su Akademiju za likovne umetnosti na kojoj postoje odeljenja za industrijsko oblikovanje i grafički dizajn i Institut za industrijsko oblikovanje.

Institut ima za cilj da radi na polju unapređenja metoda i prakse oblikovanja i obrazovanja kadrova.

— Na traženje Komisije za kulturne veze sa inostranstvom, Savez je predložio sledeći plan međunarodnih akcija i aktivnosti u 1966. godini:

- izložba plakata u Mađarskoj,
- izložba tapiserije u Holandiji i Belgiji,
- izložba Nebojše Mitrića u UAR, Etiopiji i Sudanu,
- izložba Vjenceslava Rihtera u SSSR,
- redovno učešće u radu međunarodnih organizacija,
- organizacija međunarodnog kongresa grafičkih dizajnera u Ljubljani.

— U okviru programa međunarodnih izložbi koje Savez organizuje u 1965. godini Mladen Kolobarić, komesar izložbe plakata, boravio je 15 dana u SSSR i prisustvovao postavljanju i otvaranju izložbe u Moskvi, a zatim je kao gost Saveza prijateljstva i kulturne saradnje sa inostranstvom SSSR boravio kraće vreme u Lenjingradu, Talinu i Tbilisiju. Đorđe Rosić, komesar izložbe keramike, boravio je kraće vreme u Ženevi i prisustvovao postavljanju i otvaranju izložbe na kojoj pored mnogih izlagača iz inostranstva sudeluju i članovi našeg Saveza.

— Na međunarodnoj konferenciji o industrijskom oblikovanju, koja je održana u Moskvi od 8. do 12. juna, kao predstavnici Saveza i Savezne privredne komore sudelovali su arh. Vjenceslav Rihter i Miroslav Fruht.

— Od 20. do 24. septembra održan je u Beču IV Kongres međunarodne organizacije industrijskih dizajnera ICSID. Delegat SLUPUJ-a bili su arh. Vjenceslav Rihter, Đorđe Krekić i Ivo Spinčić. Pored njih kongresu je prisustvovala i grupa članova iz raznih republičkih udruženja. Arh. Zvonimir Radić iz Zagreba po treći put izabran je za potpredsednika ICSID-a i tom prilikom dobio najveći broj glasova.

Tema Kongresa bila je „Dizajn za potrebe zajednice” a uz njega je priređena velika međunarodna izložba na kojoj su kao predstavnici naše zemlje sudelovali arh. Niko Kralj, Davorin Savnik, Grega Košak, Majda Dobravec, Nana Lesnika i dizajneri industrije „ELAN” iz Begunja.

Sledeći kongres ICSID održaće se 1967. god. u Montrealu u Kanadi u vreme održavanja svetske izložbe.

— Izvršni odbor međunarodne organizacije grafičkih dizajnera ICOGRADA održao je svoj sastanak u Beču 25. i 26. septembra. Pored potpredsednika ICOGRADE, D. Stojanovića-Sipa, sastanku su prisustvovali arh. Grega Košak, predsednik odbora za pripremu sledećeg kongresa u Jugoslaviji, arh. Ivo Spinčić, član odbora, i sekretar Saveza M. Fruht.

Na sastanku je utvrđeno da se Kongres održi na Bledu od 11. do 16. jula 1966. godine. Tema kongresa treba da bude: „novi horizonti — grafički dizajn i tehnologija vizuelnih komunikacija”.

Uz kongres treba da se organizuje i međunarodni studentski seminar sa izložbom u vezi konkursa koji je raspisan za izradu međunarodnog jezika grafičkih simbola. Ovi grafički simboli treba da doprinesu bržem i lakšem sporazumevanju među narodima, naročito u turizmu i saobraćaju, a akcija je zamišljena u okviru organizacije UNESCO i programa za otklanjanje jezičkih barijera među narodima.

— Za vreme savetovanja „Likovni susret” u Subotici, kome je prisustvovao veći broj članova iz pojedinih republičkih udruženja, održan je redovni plenum Izvršnog odbora Saveza. Prvi deo Plenuma održan je zajedno sa članovima Plenuma Saveza likovnih umetnika, kako bi se razmotrila neka zajednička pitanja.

U tom delu Plenuma zaključeno je da oba saveza izrade zajedničke primedbe i predloge na nacrt Zakona o autorskom pravu i nacrt statuta Jugoslovenske autorske agencije. U tom smislu usvojen je predlog da se autorska zaštita organizuje u okviru samostalnih republičkih poslovnica, da se jasno predvidi učešće autora u upravljanju i kakav uticaj autorska udruženja imaju u pogledu ostvarivanja jednog dela prihoda za potrebe udruženja i članstva (odvajanje određenog procenta iz ukupnog prihoda Agencije za rad udruženja i saveza).

U drugom delu Plenuma usvojen je plan rada za 1966. godinu koji pored tekuće i redovne aktivnosti predviđa izdavanje informa-

tivnog biltena u saradnji sa SLUJ-om i dalje održavanje međunarodnih veza. U budžetu se planiraju i sredstva za participaciju u troškovima održavanja međunarodnog kongresa grafičkih dizajnera 1966. god. na Bledu.

Grega Košak, predsednik organizacionog odbora za pripremu kongresa ICOGRADE obavestio je Plenum da su do sada zvanično odobrena sredstva samo od Izvršnog veća Slovenije u visini od 7,700.000 i da je Savez dobio usmena obećanja od SIV-a da će sudelovati u troškovima kongresa sa iznosom od 5,500.000.

Od republičkih udruženja nisu još primljeni odgovori, a udruženje Hrvatske je za sada dobilo negativan odgovor. Udruženjima je stavljeno u zadatak da ponovo intervenišu, a za prve troškove oko pripreme kongresa, zaključeno je da sva republička udruženja participiraju u vidu pozajmice, dok se ne obezbede sva potrebna sredstva.

PISMO SAVEZNOG SEKRETARIJATA ZA FINANSIJE

Tačkom 3. Naredbe o uslovima pod kojima građani mogu slati ili iznositi određene predmete u inostranstvo („Službeni list SFRJ”, br. 37/65) data je mogućnost svim jugoslovenskim građanima da mogu slati odnosno iznositi u inostranstvo pored ostalih i predmete umetničke, naučne i druge kulturne vrednosti, pod uslovom da imaju odobrenje republičkog organa nadležnog za zaštitu spomenika kulture. Predmeti koji se izvoze na osnovu ove odredbe ne moraju se vraćati u zemlju u roku od godinu dana, pošto se ovde radi o definitivnom izvozu. Odredbe ove naredbe mogu koristiti i jugoslovenski umetnici kod izvoza sopstvenih dela ukoliko se radi o nekomercijalnom izvozu. U slučajevima kada likovni umetnici šalju u inostranstvo sopstvena dela na izložbe dužni su uz deklaraciju carinarnici podneti pismenu izjavu da su predmeti koje iznose njihova originalna dela i izvoz se vrši kao i u slučajevima slanja ostale trgovačke robe na sajmove — u formi privremenog izvoza.

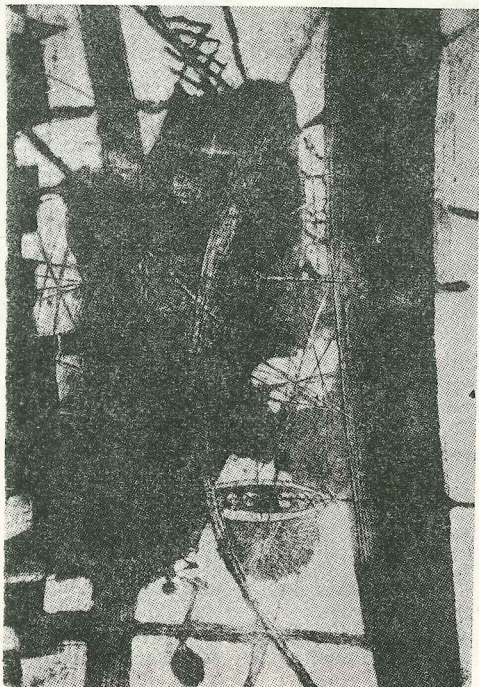
Kod izvoza dela živih umetnika, izvršenih na izneti način, nema carinskih smetnji niti vremenskih ograničenja a formalnosti su svedene na minimum, s tim što se u slučaju prodaje na izložbi vrši definitivno izvozno carinjenje.

Što se tiče deviznih propisa, sva domaća lica su dužna da devize koje unose u Jugoslaviju po bilo kom osnovu i ma na koji način (preko pošte, doznakom, preko drugih lica i sl.) ponude na otkup Narodnoj banci Jugoslavije u roku od 30 dana od dana unošenja. Ukoliko to ne učine, čine devizni prekršaj iz čl. 86. Zakona o deviznom poslovanju („Službeni list SFRJ”, br. 15/65). Prema tome, ukoliko dođe do prodaje nekog od dela koje je umetnik izvezao, postoji obaveza da se devize dobijene prodajom unesu u Jugoslaviju i ponude na otkup Narodnoj banci.

Pomoćnik sekretara
Antonije Tasić

NOVOSTI IZ SVETA

Josip
restek
kristalizacija
1964

— Na inicijativu Instituta za tehničku estetiku iz Moskve održana je svesavezna konferencija o industrijskom oblikovanju od 9. do 11. juna 1965. godine. Konferenciji je prisustvovalo preko 600 predstavnika privrednih organizacija, projektantskih biroa, fakulteta i ustanova pored službenih predstavnika Vlade, ministarstava i komiteta. Među gostima iz inostranstva bili su prisutni delegati DR Nemačke, Poljske, Čehoslovačke, Bugarske i Jugoslavije. U iscrpnoj diskusiji, u kojoj je sudelovalo 45 govornika, razmatrana su sva aktuelna pitanja prakse oblikovanja u odnosu na sve veću potrebu šireg prihvatanja dizajna kao sastavnog dela savremene proizvodnje. Naročito je naglašen značaj oblikovanja za povećanje konkurentne sposobnosti sovjetskih proizvoda na inostranom tržištu. Povodom ove velike konferencije organizovana je izložba dosadašnjih rezultata koje su postigli dizajn-biroi iz Lenjingrada, Kijeva, Sverdlovska, Rige, Tbilisija, Bakuja i dr. kao i veliki broj metodskih šema i projekata Instituta iz Moskve.

— Dve organizacije industrijskih umetnika u SAD, Institut i Udruženje ujedinili su se u jedinstvenu organizaciju: Društvo industrijskih dizajnera Amerike, koje okuplja preko 500 najpoznatijih dizajnera iz SAD. Za prvog

predsednika izabran je Henri Drajfus, jedan od pionira industrijskog oblikovanja u SAD.

— Ministarstvo industrije i trgovine Portugalijske osnovalo je Institut za industrijsko oblikovanje i uskoro će uz pomoć većih industrija i komora otvoriti stalnu izložbu dobro oblikovanih proizvoda — Dizajn centar, sa svim potrebnim službama za uspostavljanje šire saradnje između dizajnera i industrije.

— U Pretoriji (Južna Afrika) nedavno je održana široka konferencija o značaju industrijskog oblikovanja za širi plasman proizvoda u izvozu. Uz podršku Vlade i Komore osnovan je Savet za industrijski dizajn i vrše se pripreme za otvaranje nekoliko dizajn-centara u većim gradovima. Stručnjaci Dizajn-centara iz Londona biće upućeni da bi pomogli na postavljanju ovih ustanova.

— U Najrobiji (Kenija) priprema se osnivanje fakulteta za obrazovanje industrijskih dizajnera, koji treba da zadovolje sve veće potrebe za savremenim oblikovanjem industrijskih proizvoda. Dosadašnji veliki izvoz sirovina iz ove afričke zemlje treba da zameni industrijska proizvodnja gotovih proizvoda, kako bi se postigao veći ekonomski efekat (CIO-Zagreb).

— U Domu lordova u Londonu vođena je prvi put u istoriji britanskog parlamenta živa i iscrpna diskusija o industrijskom oblikovanju i akutnoj potrebi da se ovim pitanjima pokloni veća pažnja. Na kraju debate zaključeno je da se institucijama za oblikovanje pruži još veća moralna i materijalna podrška. Odmah posle ove značajne debate Savet za industrijski dizajn u Londonu dobio je povećanje godišnje dotacije za oko 400.000 funti. (CIO-Zagreb)

Napomena: Svaka ustanova dužna je da po završenom radu preda po jedan foto od svake izvedene skice autoru.

1. Specijalna maska sa trizurum plaća se od 2.000 din. pa nadalje.
2. Slikanje ili slikanje kostima plaća se po dogovoru od Din. 1.000 pa nadalje.
3. Specijalni detalji za kostim plaćeni su sa 25% od kostimografske skice i rade ih asistenti kostimografa.

SPECIJALNE USLUGE

1. Za kostim sa specijalnim tehničkim zahtevima (rezenjima) predviđa se dodatak od 50-100% od predviđenog honorara ili prema pogodbi.
2. Preko 30 kostima potrebno je od strane pozorišta ili Televizije angažovati asistenta kostimografa.
3. Korisćenje fundusa kostima solističkih, kompletne opreme, slike, čina ili celog komada podleže obeštećenju autora u iznosu od 10% od pozajmljene sume koju prima posudivač.

Napomena:

od 300 m ² do 400 m ² pa nadalje	40%	60.000
od 400 m ² do 500 m ² pa nadalje	50%	60.000
od 1-10 kostima	6.000	24.000
4 probe	24.000	24.000
Nadzor 10% — Odabiranje materijala 10%	12.000	12.000
Za 10 kostima svega:	96.000	96.000
Od 10-20 kostima	40.000	40.000
Nadzor i odabiranje materijala 20%	8.000	8.000
Od 1-10 kostima	48.000	48.000
Za 20 kostima svega:	96.000	96.000
Od 20-40 kostima	144.000	144.000
Nadzor i odabiranje materijala 20%	12.000	12.000
Od 1-20 kostima	72.000	72.000
Za 40 kostima	216.000	216.000
Od 40-60 kostima	50.000	50.000
Nadzor i odabiranje materijala 20%	10.000	10.000
Za 40 kostima	60.000	60.000
Od 60-80 kostima	276.000	276.000
Nadzor i odabiranje materijala 20%	40.000	40.000
Od 80 kostima svega:	8.000	8.000
Od 1-60 kostima	48.000	48.000
Za 80 kostima svega:	276.000	276.000
Od 80 kostima pa nadalje	324.000	324.000

2. Kolor do veličine 70x100 cm Din. 40.000
70x100 Din. 50.000
Prvim izdanjem smatra se tiraž do 10.000 primeraka, dalji primerci honorisu se 5 (pet) dinara po jednom plakatu.

KORISĆENJE LIKOVNIH DELA I FOTOGRAFIJA ZA OMOTE GRAMOFONSKIH PLOČA

Likovna dela		Din.	
a) crno-belo format	18x10	25.000	
	30x30	30.000	
b) kolor format	18x18	35.000	
	30x30	40.000	

Fotografije		Din.	
1. crno belo	18x18	13.000	
	30x30	15.000	
2. Kolor	18x18	24.000	
	30x30	30.000	

Tiraž do 10.000 primeraka smatra se prvim izdanjem, svakih daljih 10.000 primeraka honorise se 50% manje.

KORISĆENJE LIKOVNIH DELA I FOTOGRAFIJA ZA SNIMANJE FILMOVA

Likovna dela		Din.	
a) crno-belo	reklamnih	30.000	
	ostalih	20.000	

Fotografije		Din.	
1. Crno-belo	reklamnih	20.000	
	ostalih	15.000	
2. Kolor	reklamnih	25.000	
	ostalih	20.000	

KORISĆENJE LIKOVNIH DELA I FOTOGRAFIJA ZA TELEVIZIJSKE EMISIJE

Likovna dela		Din.	
Prvo emitovanje		5.000	
Svako naredno honorise se 50% manje.			

Fotografije		Din.	
Prvo emitovanje		1.500	
Svako naredno honorise se 50% manje.			

KORISĆENJE LIKOVNIH DELA I FOTOGRAFIJA ZA OMOTE I KORICE KNJIGA

Ovo su honorari za kompletan scenografski elaborat s tim što na poziciju pod a) otpada 30 do 45%, a pod poziciju b) 55 do 70% od gore navedenog iznosa.

- A) Normalni film
- B) Veliki film — sa izrazitom scenografijom
- C) Spektakl, istorijski, bajka film, po pogodbi min. 900.000

- a) Idejno rešenje scenografije — uz scenarijo: idejne skice, osnove, aproksimativni predračun troškova, tehnički opis i aproksim. spisak rekvizite;
- b) scenografska razrada elaborata — uz knjigu snimanja — osnove, izglede, potrebni preseci, itd.

I. SCENOGRAFSKI ELABORAT

Domaci film

SCENOGRAFIJA NA FILMU

NZ. U ovu sumu uracunati su i tehnički crteži i nadzor.

- a) po objektu 5.000
- b) sa manjom adaptacijom 10.000

II. Izbor eksterijera

svaki dalji objekat 10.000

1. objekat 40.000

2. objekat 70.000

3. objekat 90.000

4. objekat 110.000

svaki dalji objekat 10.000

I. Idejno rešenje (skice)

SCENOGRAFIJA NA TELEVIZIJU

NZ. Inscenacija — zajednička tvorovina reditelja i scenografata, ne može biti upotrebljena u drugom teatru bez naknade.

Jedna stalna baza — onsova 180.000

Sližovani dekor — simultana scena

Za predstavu sa specijalnim tehničkim zahtevima — statika, mašinerije, mehanika, optika — predviđa se dodatak od 30% na honorar.

Tehnički crteži se obracunavaju na bazi 25% vrednosti za idejni samo za broj idejnih skica.

UPUTSTVA

za utvrđivanje visine autorskih honorara za idejna rešenja oblikovanja unutarnjih i vanjskih prostora, hortikulture, namještaja i opreme, te industrijskog oblikovanja.

I. UGOVOR

1. Svi modaliteti izrade jednog idejnog rješenja, te međusobne obaveze autora i naručioca, utvrđuju se ugovorom sklopljenim između autora i naručioca.

Ugovor treba da sadrži naročito ove tačke:

- a. Predmet ugovora
- b. Karakter i opseg zadatka
- c. Opseg i elemente elaborata (idejno rješenje, troškovnik, izvedbeno rješenje sa detaljima, nadzor)
- d. Obaveze autora (stručnost, tehnička ispravnost, princip racionalnosti i ekonomičnosti, modaliteti nadzora i rokovi)
- e. Obaveze naručioca (program, modaliteti organizacije izvedbe, rokovi i način isplate honorara, modaliteti isplate eventualnih putnih troškova i dnevnica, te ostalih troškova koji nisu obuhvaćeni autorskim honorarom)
- f. Opšte odredbe (fiskalni modaliteti, odgovorna lica za obje ugovarajuće strane (ako se radi o grupi autora), modaliteti autorske zaštite te moralne, materijalne i juridičke odgovornosti)

2. Ugovor je punovažan i obavezan kada ga obje ugovarajuće strane u znak pristanka sporazumno potpišu. Predviđeni rokovi teku od dana potpisivanja naručioca.

3. Ugovorom se utvrđuje autorski honorar i to na slijedeće načine:

- a) za idejna rješenja oblikovanja unutarnjih i vanjskih prostora i hortikulture — u paušalnom bruto iznosu,
- b) za idejna rješenja oblikovanja namještaja i opreme u unikatnoj ili maloserijskoj proizvodnji, u paušalnom bruto iznosu,
- c) za idejna rješenja oblikovanja predmeta za serijsku ili industrijsku proizvodnju;

Tehničke probe i generativne probe sa nadzorom, uzeto paušalno i uračunato u prvju sliku, dalje se dodaje, odnosno povećava

Napomena:

Jedna skica	120.000	60.000	180.000
Dve " plus "	30.000	210.000	240.000
Tri " "	30.000	240.000	270.000
Četiri " "	20.000	260.000	280.000
Pet " "	20.000	280.000	300.000
Šest " "	20.000	300.000	310.000
Sedam " "	10.000	310.000	
Svaka dalja skica plus 10.000 dinara.			

TARIFE AUTORSKIH HONORARA SCENOGRAFIJA U POZORIŠTU

Ova Upristva razređena su na osnovu prijedloga Udruženja Slogovlje. U razradi su učestvovali članovi arhitektonске секције Bernardi, Benazić, Antolmi, Muntjaković, Frgić, Definitivna re-dakcija: Bernardi.

Zagreb, 21. decembar 1964.

1. Svaki autor član Saveza likovnih umjetnika primljenjenih umjetnosti Jugoslavije. U svaki autor član Saveza likovnih umjetnika primljenjenih umjetnosti Jugoslavije.

2. Ova uputstva postaju obavezna kada ih prihvatiti i objavi Plesmislju odredaba Kodeksa profesionalnog ponašanja.

3. U slučaju tanjijemskog honoriranja naručioc mora autoru ili njegovom opomoćenom zastupniku omogućiti kvartalni ili polu-koštinu.

4. U slučaju tanjijemskog honoriranja naručioc mora autoru ili njegovom opomoćenom zastupniku omogućiti kvartalni ili polu-koštinu.

III. OPĆE ODREDBE

od 5.000 do 20.000 kom.	1,5%
od 20.000 do 50.000 kom.	1%
od 50.000 dalje kom.	0,5%
od 1.000 do 5.000 komada	1,5 do 2,0%
od 5.000 do 20.000 komada	1,0 do 1,5%
od 20.000 do 50.000 komada	0,5 do 1,0%

U tom slučaju postoci su slijedeći:

c. Samo tanjijem.

od 5.000 do 20.000 kom.	1,5%
od 20.000 do 50.000 kom.	1%
od 50.000 dalje kom.	0,5%

po dogovoru sa naručiocem

Plaća se paušalno po delu i delu se:

Din. 250.000

350.000

600.000

IV. SAVREMENI FILM do 20 kostima

II. SAVREMENI FILM do 60 kostima

III. STILSKI - ISTORIJSKI FILM do 100 kostima

IV. SPEKTAKL - ISTORIJSKI ILI BALKA

V. PRAKO ILO KOSTIMA SVAKA DALJA SKICA a din. 1.500

VI. IMPROVIZACIJA BEZ SKICE po liku a din. 1.000

N.Z.

Prisustvo kod snimanja posle izvršene koshtinske probe

plaća se dnevno Din. 5.000.

NAPOMENA:

Kod svih filmova obavezan asistent koshtingrara. Honorar asistentu plaća se sa 30-40% od koshtingrarskog honorara (u specijalnim slučajevima do 45%)

Honorar (u specijalnim slučajevima do 45%)

Kod kolor filma honorar se uvećava za 30%.

L U K E

Rad na lutkama deli se:

a) idejna skica

b) materijal i rad

I. GINJOL	5.000	5.000	10.000
II. JAVALJKVA	5.000	5.000	10.000
III. TELEVIZIJSKA	5.000	5.000	10.000
IV. FILMSKA SA MEHANIZMOM	5.000	5.000	10.000
V. FILMSKA ORICNA	5.000	5.000	10.000
VI. MARIONETA	5.000	5.000	10.000
VII. SENČNA LUTKA	5.000	5.000	10.000
VIII. MASKA	5.000	5.000	10.000
Izbor boljeg materijala uvećava krajnju cifru.			

NAPOMENA:

Specijalna kreacija po anatomiji (tehnički i mehanički novi) honorira od 50.000.- Din. pa nadalje po slobodnoj pogodbi. Takva odredena kreacija popada pod zakon o patentima.

Naslovna ili zadnja omotna strana	25.000
Cela unutrašnja strana	15.000
Polovina odn. cela širina unutrašnje strane	12.000
Četvrtina ili manje unutrašnje strane	10.000

III LISTOVI I ČASOPISI IZRAZITO KNJIŽEVNOG I UMETNIČKOG SADRŽAJA

Naslovna ili zadnja omotna strana	Dind.	Crno-belo	Kolor
Unutrašnja strana	"	15.000	20.000
Polovina odn. cela širina unutraš. stranice	"	10.000	15.000
Četvrtina (i manje) unutr. strana	"	7.500	12.000

Naslovna ili zadnja omotna strana	Din.	Crno-belo	Kolor
Cela unutrašnja strana	"	15.000	20.000
Polovina odn. cela širina unutraš. strane	"	10.000	15.000
Četvrtina (i manje) unutrašnje strane	"	7.500	12.000

IV MONOGRAFIJE, ALMANASI, KNJIGE I SLIČNE PUBLIKACIJE, SAJAMSKI KATALOZI, IZLOŽBENI KATALOZI I DRUGE PUBLIKACIJE REPREZENTATIVNOG KARAKTERA

Naslovna ili zadnja omotna strana	Din.	Crno-belo	Kolor
Cela unutrašnja strana	"	15.000	20.000
Polovina odn. cela širina unutraš. stranice	"	10.000	15.000
Četvrtina (i manje) unutr. strane	"	7.500	12.000

Naslovna ili zadnja omotna strana	Din.	Crno-belo	Kolor
Cela unutrašnja strana	"	15.000	20.000
Polovina odn. cela širina unutraš. strane	"	10.000	15.000
Četvrtina (i manje) unutrašnje strane	"	7.500	12.000

Posle srpsko-hrvatskog svaka jezična mutacija smatra se novim izdanjem, a honorise se za svako izdanje po 50% od prvog izdanja.

KORIŠĆENJE LIKOVNIH DELA I FOTOGRAFIJA ZA ŠTAMPANJE PLAKATA

a) crno-bela tehnika format	50x70 Din.	50.000
b) kolor tehnika do veličine	70x100 Din.	70.000
	70x100	Din. 90.000

1. Crno-belo	50x70 cm Din.	30.000
--------------	---------------	--------

1. u paušalnom bruto iznosu za ustupanje idejnog rješenja u svrhu serijske ili industrijske proizvodnje,

2. u paušalnom bruto iznosu za studij zadatka i u obliku tantijema,

3. samo u obliku tantijema.

4. Autorski honorar u paušalnom bruto iznosu dijeli se i isplaćuje u slijedećim obrocima:

a. 30% nakon potpisa ugovora za studijske radove,
b. 30 do 50% nakon predaje kompletnog idejnog rješenja sa troškovnikom,
c. 30 do 10% nakon predaje izvedbenog rješenja sa detaljima,
d. 10% za direktni nadzor nakon završetka i kolaudacije objekta.

5. Eventualnu specijalnu tehničku dokumentaciju potrebnu za realizaciju idejnog rješenja (statički račun, ispitivanje konstrukcija, instalacije, akustički uvjeti, ozvučenje itd.) naručioc ugovora na prijedlog autora sa odgovarajućim specijalistima, projektantima ili stručnjacima. Autor zadržava pravo i dužnost koordinacije.

6. Autor zadržava trajno autorsko pravo na svoj originalni rad u cjelini i detaljima, te može njime slobodno raspolagati. Naručioc nema pravo da rad iz ugovora više puta upotrebljava ili ustupa na korištenje drugima ukoliko to nije ugovorom posebno predviđeno.

7. Autor odgovara za štetu koja bi nastala njegovom krivnjom pri realizaciji ugovorenog idejnog rješenja. Autor ne odgovara za štetu koja bi imala izvor u uvođenju novih radnih metoda, konstrukcija ili materijala, učinjenih saglasno sa naručiocem.

Autor ne odgovara za štetu koja bi nastala uslijed uzajamne idejnog ili izvedbenog rješenja učinjenih bez njegove suglasnosti, ali je dužan o tome odmah obavijestiti naručioca. Visina odštete koju je dužan da snosi autor utvrđuje se proporcionalno autorskom honoraru kojeg je autor već primio za ugovoreni zadatak, a ni u kom slučaju ne može da bude veća od isplaćenog autorskog honorara. Naručilac treba da postavi zahtjev za odštetu odmah kada je primjetio, a najkasnije u kolaudacionom roku.

8. Objie ugovarajuće strane imaju pravo raskida ugovora na osnovu prethodnog upozorenja:

a) zbog nastanka takovih okolnosti koje onemogućuju izvršenje ugovorenog zadatka, a nisu mogle biti predviđene,
b) u slučaju da se jedna od ugovarajućih strana ne drži obaveza utvrđenih ugovorom.

U slučaju raskida ugovora krivnjom naručioca, svaka započeta faza elaborata smatra se i naplaćuje kao dovršena.

9. Autor je dužan da naručiocu preda ugovoreni elaborat u jednom primerku.

10. Manje i nebitne izmjene već izradenog idejnog rješenja autor je dužan izvršiti u okviru ugovorenog autorskog honorara.

Izmjene koje bi imale izvor u izmenu ili proširenju programa, povećanju zadatka ili u potrebi uskladenja sa naknadnim tehničkim

U tom slučaju paušalni dio honorara utvrđuje se dogovorom između autora i naručioća proporcionalno opsegu zadatka, razrade, prezentacije i dokumentacije. Tantijski dio honorara utvrđuje se postotkom od prodajne cijene određene količine predmeta i to:

a. paušalni honorar za ustupanje idejnog rješenja i tantijski honorar za ustupanje idejnog rješenja u svrhu se-

5. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode industrijski u velikim serijama, princip honoriranja može se utvrditi na jedan od tri sljedeća načina:

4. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode u malim serijama do 1.000 komada, visina honorara iznosi 5 do 10% od prodajne cijene cjelokupne serije.

3. Za idejna rješenja oblikovanja pojedinih elemenata namještaja ili opreme u umjetničkoj proizvodnji visina honorara iznosi 20 do 50% od prodajne cijene oblikovanog elementa.

2. Za idejna rješenja oblikovanja pojedinih elemenata namještaja ili opreme u umjetničkoj proizvodnji visina honorara iznosi 20 do 50% od prodajne cijene oblikovanog elementa.

1. Prva kategorija: škole, upravne zgrade, stambeni objekti za kolektivno stanovanje, trgovine općeg značaja, tvorničke hale. Druga kategorija: Bolnice, instituti, biblioteke, domovi kulture, izložbe, trgovačke kuće, samoposlužje, hoteli B kategorije, moteli, hotelski paviljoni, week-end kućice. Treća kategorija: Kazališta, kina, koncertne dvorane, muzeji, specijalizirane prodavaone, velike robne kuće, pošte, reprezentativni objekti, hoteli A i izvan kategorije, inozemni sajmovi. Za naročito složene i komplicirane zadatke, predvideni postoci mogu se povećati za 20%. Za adaptacije povećanje može iznositi do 40%.

3. Za idejna rješenja oblikovanja pojedinih elemenata namještaja ili opreme u umjetničkoj proizvodnji visina honorara iznosi 20 do 50% od prodajne cijene oblikovanog elementa.

4. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode u malim serijama do 1.000 komada, visina honorara iznosi 5 do 10% od prodajne cijene cjelokupne serije.

5. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode industrijski u velikim serijama, princip honoriranja može se utvrditi na jedan od tri sljedeća načina:

a. paušalni honorar za ustupanje idejnog rješenja i tantijski honorar za ustupanje idejnog rješenja u svrhu se-

1. Prva kategorija: škole, upravne zgrade, stambeni objekti za kolektivno stanovanje, trgovine općeg značaja, tvorničke hale. Druga kategorija: Bolnice, instituti, biblioteke, domovi kulture, izložbe, trgovačke kuće, samoposlužje, hoteli B kategorije, moteli, hotelski paviljoni, week-end kućice. Treća kategorija: Kazališta, kina, koncertne dvorane, muzeji, specijalizirane prodavaone, velike robne kuće, pošte, reprezentativni objekti, hoteli A i izvan kategorije, inozemni sajmovi. Za naročito složene i komplicirane zadatke, predvideni postoci mogu se povećati za 20%. Za adaptacije povećanje može iznositi do 40%.

2. Za idejna rješenja oblikovanja pojedinih elemenata namještaja ili opreme u umjetničkoj proizvodnji visina honorara iznosi 20 do 50% od prodajne cijene oblikovanog elementa.

3. Za idejna rješenja oblikovanja pojedinih elemenata namještaja ili opreme u umjetničkoj proizvodnji visina honorara iznosi 20 do 50% od prodajne cijene oblikovanog elementa.

4. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode u malim serijama do 1.000 komada, visina honorara iznosi 5 do 10% od prodajne cijene cjelokupne serije.

5. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode industrijski u velikim serijama, princip honoriranja može se utvrditi na jedan od tri sljedeća načina:

a. paušalni honorar za ustupanje idejnog rješenja i tantijski honorar za ustupanje idejnog rješenja u svrhu se-

1. Prva kategorija: škole, upravne zgrade, stambeni objekti za kolektivno stanovanje, trgovine općeg značaja, tvorničke hale. Druga kategorija: Bolnice, instituti, biblioteke, domovi kulture, izložbe, trgovačke kuće, samoposlužje, hoteli B kategorije, moteli, hotelski paviljoni, week-end kućice. Treća kategorija: Kazališta, kina, koncertne dvorane, muzeji, specijalizirane prodavaone, velike robne kuće, pošte, reprezentativni objekti, hoteli A i izvan kategorije, inozemni sajmovi. Za naročito složene i komplicirane zadatke, predvideni postoci mogu se povećati za 20%. Za adaptacije povećanje može iznositi do 40%.

2. Za idejna rješenja oblikovanja pojedinih elemenata namještaja ili opreme u umjetničkoj proizvodnji visina honorara iznosi 20 do 50% od prodajne cijene oblikovanog elementa.

3. Za idejna rješenja oblikovanja pojedinih elemenata namještaja ili opreme u umjetničkoj proizvodnji visina honorara iznosi 20 do 50% od prodajne cijene oblikovanog elementa.

4. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode u malim serijama do 1.000 komada, visina honorara iznosi 5 do 10% od prodajne cijene cjelokupne serije.

5. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode industrijski u velikim serijama, princip honoriranja može se utvrditi na jedan od tri sljedeća načina:

a. paušalni honorar za ustupanje idejnog rješenja i tantijski honorar za ustupanje idejnog rješenja u svrhu se-

1. Prva kategorija: škole, upravne zgrade, stambeni objekti za kolektivno stanovanje, trgovine općeg značaja, tvorničke hale. Druga kategorija: Bolnice, instituti, biblioteke, domovi kulture, izložbe, trgovačke kuće, samoposlužje, hoteli B kategorije, moteli, hotelski paviljoni, week-end kućice. Treća kategorija: Kazališta, kina, koncertne dvorane, muzeji, specijalizirane prodavaone, velike robne kuće, pošte, reprezentativni objekti, hoteli A i izvan kategorije, inozemni sajmovi. Za naročito složene i komplicirane zadatke, predvideni postoci mogu se povećati za 20%. Za adaptacije povećanje može iznositi do 40%.

2. Za idejna rješenja oblikovanja pojedinih elemenata namještaja ili opreme u umjetničkoj proizvodnji visina honorara iznosi 20 do 50% od prodajne cijene oblikovanog elementa.

3. Za idejna rješenja oblikovanja pojedinih elemenata namještaja ili opreme u umjetničkoj proizvodnji visina honorara iznosi 20 do 50% od prodajne cijene oblikovanog elementa.

4. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode u malim serijama do 1.000 komada, visina honorara iznosi 5 do 10% od prodajne cijene cjelokupne serije.

5. Za idejna rješenja oblikovanja predmeta koji se proizvode industrijski u velikim serijama, princip honoriranja može se utvrditi na jedan od tri sljedeća načina:

a. paušalni honorar za ustupanje idejnog rješenja i tantijski honorar za ustupanje idejnog rješenja u svrhu se-

1. I fotografija 13x18 cm Din. 4.000
2. I fotografija 18x24 cm 5.000
3. I fotografija 24x30 cm 7.000
4. I fotografija 30x40 cm 12.000
5. I fotografija 50x60 cm 25.000
6. I kvadratni metar 70.000

II KOLOR FOTOGRAFIJA

19. Snimljenih po narudžbini 7.000 Din.
20. Crno-beli dia-pozitiv formata 24x36 cm 6x6 " 3.000
21. Crno-beli dia-pozitiv formata 6x6 " 4.000
22. Obesjerenje za I osten crno-beli negativ 40.000
23. Obesjerenje za I kolor negativ ili dia-pozitiv 50.000

SE SAMO JEDAMPUT.

Za din. 1.000 povećani HONORAR ZA PRVU FOTOGRAFIJU PLAĆA

18. Svaka dalja	100x100	14.000
17. Prva fotografija formata	100x100	15.000
16. Svaka dalja fotografija formata	80x100	12.000
15. Prva fotografija formata	70x100 III	13.000
14. Svaka dalja fotografija formata	80x100	10.000
13. Prva fotografija formata	60x80	11.000
12. Svaka dalja fotografija formata	50x60	6.000
11. Prva fotografija formata	50x60 III	7.000
10. Svaka dalja fotografija formata	40x50	5.000
9. Prva fotografija formata	40x40 III	6.000
8. Svaka dalja fotografija formata	30x40	3.500
7. Prva fotografija formata	30x40	4.500
6. Svaka dalja fotografija formata	24x30	1.500
5. Prva fotografija formata	24x30	2.500
4. Svaka dalja fotografija formata	18x24	800
3. Prva fotografija formata	18x24	1.800
2. Svaka dalja fotografija formata	13x18	500
1. Prva fotografija formata	13x18	1.500 Din.

I CRNO-BELA FOTOGRAFIJA

O minimalnim autorskim honorarima za umjetničku i dokumentarnu fotografiju (prema pravilniku o umjetničkoj, dokumentarnoj i saradnji s Jugoslovenskom autorskom agencijom. Jugoslavije u saradnji s Jugoslovenskom autorskom agencijom.

T A R I F A

ZA SVAKU PRVU FOTOGRAFIJU OD GORNJIH FORMATA PLAĆA SE JOŠ HONORAR DIN. 2.000 I TO JEDAMPUT

7. Otkup negativ a snimljenih po narudžbini do veličine	6x6 cm	Din. 7.000
do veličine	6x6 cm	9.000
8. Preobratni (umker) dia-pozitiv bez prava objavljivanja, a snimljen po narudžbini do	24x36 mm	3.500
	4x4 cm	3.500
	6x6 cm	6.000
	6x6 cm	8.000
	9x12 cm	16.000

Pri svakom korišćenju fotografija u štampi i kojoj bilo drugoj svrhi obavezan je korisnik da na uobičajni način naznači ime autora fotografije, prema odredbama Zakona o autorskom pravu i Pravilniku o potpisivanju dela - SLUPUJ.

Svako reprodukovanje fotografija povlači isplatu autorskog honorara preko Jugoslovenske autorske agencije, u Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu i Skoplju.

OVA TARIFA ĆE SE PRIMENJIVATI OD 1. JANUARA 1965. godine.

TARIFA

O minimalnim autorskim honorarima za reprodukovanje dela likovnih umetnosti i fotografija, doneta od strane Saveza likovnih umetnika Jugoslavije u saradnji sa Jugoslovenskom autorskom agencijom.

I DNEVNI LISTOVI I ONI ČASOPISI KOJI IMAJU KARAKTER LISTOVA

Likovna dela	Crno-belo	Kolor
Naslovna ili azdnja omotna strana	Din. 25.000	
Cela unutrašnja strana	25.000	
Do 10 cicera širine	3.000	
Do 30 cicera širine	5.000	
Preko 30 cicera širine	7.500	
Fotografije		
Naslovna ili zadnja omotna strana	10.000	
Cela unutrašnja strana	3.000	
Do 10 cicera širine	1.500	
Do 30 cicera širine	2.000	
Preko 30 cicera širine	2.500	

II LISTOVI I ČASOPISI TRAJNIJEG KARAKTERA KOJI NISU IZRAZITO KNJIŽEVNOG I UMETNIČKOG SADEŽAJA

Likovna dela	Crno-belo	Kolor
Naslovna ili zadnja omotna strana	Din. 25.000	30.000
Cela unutrašnja strana	15.000	20.000
Polovina odn. cela širina unutrašnje strane	10.000	15.000
Četvrtina (i manje) unutr. strane	5.000	10.000

elaboratima — smatrat će se, ugovoriti i honorirati kao potpuno novi zadatak.

11. U slučaju spora po gore navedenim tačkama, mjerodavna je odluka tročlane komisije u sastavu zastupnika autora, zastupnika naručioća i predstavnika Udruženja likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti Republike u kojoj autor stalno boravi, koji je ujedno i predsjednik komisije. Komisija može da izabere stručnjake kao savjetnike.

II. VISINA AUTORSKOG HONORARA

1. Konsultacije.

Autorski honorar za konsultacije u prostorno-likovnim, hortikulturnim i oblikovnim problemima izračunava se na osnovu stvarno utrošenih radnih sati i to 3.600 Din/sat.

2. Idejna rješenja oblikovanja unutarnjih i vanjskih prostora i hortikulture.

Pod idejnim rješenjem unutarnjih i vanjskih prostora podrazumijeva se takova stvaralačka intervencija koja u potpunosti rješava prostorne, funkcionalne, strukturalne i likovne uvjete zadatka pomoću svih konstituirajućih elemenata prostora, fiksnog i mobilnog inventara, opreme, rasvjete, polihromije i slikarskih odnosno skulptorskih djela. (Interieur, exterieur, mikroubanizam).

Pod idejnim hortikulturnim rješenjem podrazumijeva se takova stvaralačka intervencija koja pejzažnim, vegetacijskim i plastičkim elementima rješava u potpunosti prostorno-likovne, funkcionalne i ambijentalne uvjete zadatka u zatvorenim ili otvorenim prostorima.

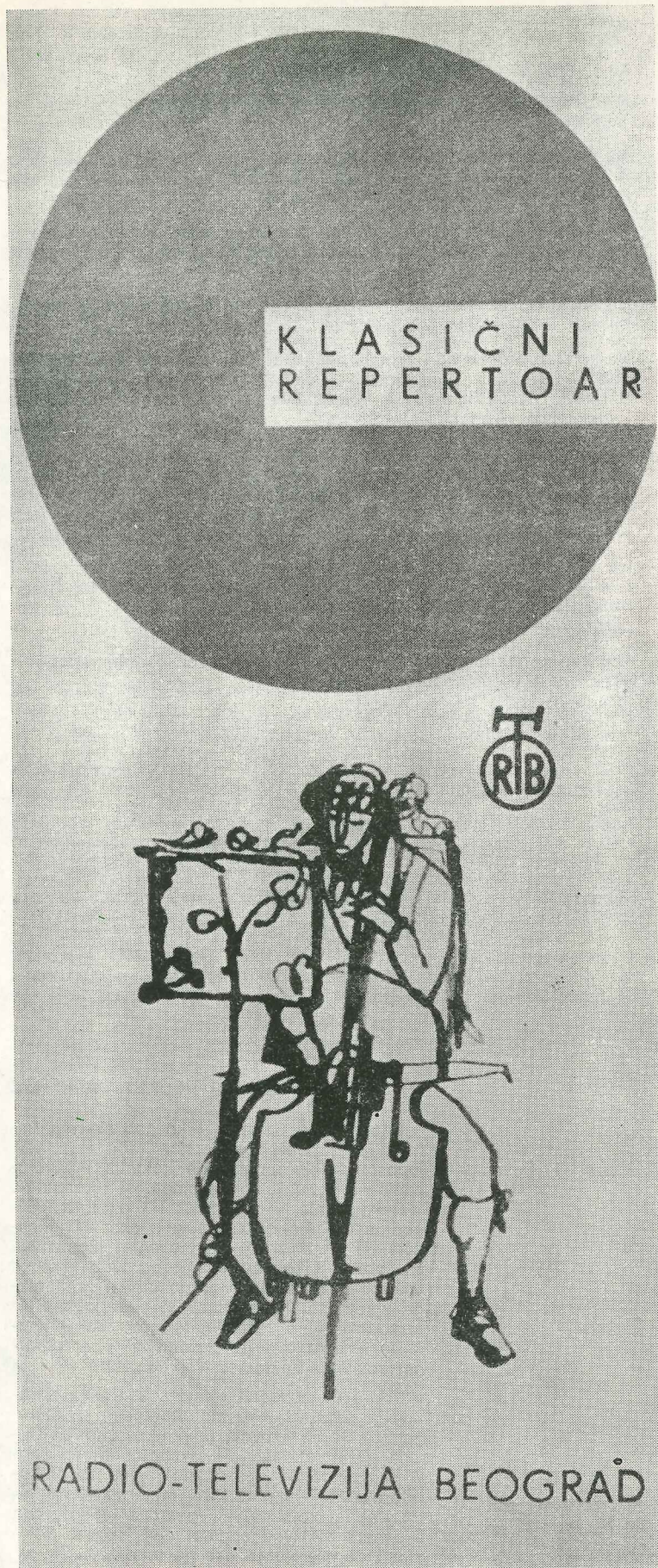
Autorski honorar predstavlja slobodnu pogodbu između autora i naručioća, a njegovu visinu utvrđuje se postotkom od investicione svote. Investiciona svota utvrđuje se aproksimativno na osnovu cijene 1 m² površine za sve radove koji su predmet ugovorenog idejnog rješenja.

Cijena 1 m² površine utvrđuje se na osnovu cijene analogno objektu izvedenog u zadnju godinu dana.

Visina postotka proporcionalna je kategoriji objekta i obrnuto proporcionalna investicionoj svoti.

Investiciona svota	Kategorija		
	I	II	III
od 1.000.000 do 1.000.000	8%	12%	16%
od 1.000.000 do 5.000.000	6%	9%	12%
od 5.000.000 do 10.000.000	4,5%	6,75%	9%
od 10.000.000 do 20.000.000	3,5%	5,25%	7%
od 20.000.000 do 50.000.000	3,0%	4,50%	6%
od 50.000.000 do 100.000.000	2,5%	3,75%	5%
od 100.000.000 do 200.000.000	2,0%	3,00%	4%
od 200.000.000 do dalje	1,5%	2,25%	3%

milan

martinović

naslovna strana prospekta

N A G R A D E

Tradicionalna nagrada „Politike” iz Fonda Vladislav Ribnikar, za 1964. godinu, dodeljena je Krsti Hegedušiću za izložbu održanu u Salonu Moderne galerije u Beogradu.

U Ljubljani, 8. februara, dodeljene su Prešernove nagrade i nagrade Prešernovog fonda za 1965. godinu. Prešernovu nagradu dobio je slikar France Mihelič za inventivno scensko i figurativno izvođenje „Sinjske ptice” u lutkarskom pozorištu. Nagradu Prešernovog fonda dobili su: Bogdan Borčić za uspele slikarske radove u protekloj godini, Andrej Jemec za uspele grafičke radove i Štefan Planinc za slikarska ostvarenja. Prešernova nagrada je dodeljena i studentima III stepena studija na Akademiji za likovnu umetnost: Dragici Čadeš, vajar, i Hoze Dževadu, grafičaru.

Likovna nagrada Novinsko-izdavačkog preduzeća „Forum” iz Novog Sada, dodeljena je, 12. marta, Stojanu Trumiću, slikaru iz Pančeva.

Italijanska umetnička galerija „Campions d'Italia” u Breši dodelila je zlatnu medalju za sliku „Rovinjska žena” Brunu Maskareliju.

Na „Smotri likovne umetnosti” u Rimu, aprila meseca, učestvovali su sa svojim radovima svi umetnici iz inostranstva koji se nalaze na studijama u glavnom gradu Italije. Nagradu Grada Rima, u iznosu 200.000 lira, dobio je Dragoš Kalajić.

Povodom godišnjice oslobođenja Sarajeva, 6. aprila, dodeljena je nagrada, u iznosu 300.000 dinara, slikaru Arfanu Ramiću.

Na VIII međunarodnom bijenalu savremene umetnosti u Tokiju, održanom u maju, specijalnu diplomu japanskog Udruženja za unapređenje umetnosti dobio je slikar Krsto Hegedušić.

Na dan godišnjice oslobođenja Zagreba, 8. maja, dodeljene su nagrade grada Zagreba za umetnička ostvarenja. Nagrada u iznosu 400.000 dinara dodeljena je Antunu Avgustinčiću za portret Maršala Tita i Marina Držića i Edi Kovačeviću za sliku „Crveni krovovi”. Nagradu u iznosu 300.000 dinara Zlatku Boureku za crtež, scenarij i režiju filma „I videl sam daljine meglene i kalne”. Priznanje u vidu diplome dodeljeno je Franu Baće, Marjanu Detoniju, Ljubi Ivančiću, Vjekoslavu Paraču, Otonu Postružniku i Đuri Tiljku za mapu grafike otoka Visa.

Na izložbi „ULUS 65”, koja je bila otvorena 16. maja u Beogradu, nagradu od 200.000 dinara za temu Beograd dobili su slikari: Nikola Graovac i Kemal Širbegović; za temu Čovek i zemlja slikar Danica Antić i Radenko Mišević; za temu Svetovi mašte: slikar Vladislav Todorović i grafičar Slavoljub Čvorović. Poseban žiri dodelio je nagradu Turističkog saveza, u visini 200.000 dinara, slikaru Milošu Gvozdenoviću.

U Zagrebu, 19. juna, dodeljene su nagrade iz Fonda „Vladimir Nazor”. Nagrade za životno delo, po 1.200.000 dinara, dodeljene su slikaru i scenografu Ljubi Babiću i slikaru Otonu Postružniku.

Na VI međunarodnom bijenalu, koji je bio otvoren 19. juna u Ljubljani, dodeljene su i nagrade jugoslovenskim umetnicima. Treću nagradu dobio je Stojan Čelić. Otkupne nagrade dobili su: nagradu Moderne galerije iz Ljubljane Hoze Dževad, nagradu Moderne galerije iz Beograda Miroslav Šutej i nagradu Galerije Matice Srpske u Novom Sadu Bogdan Meško.

Povodom dana ustanka u Srbiji, tradicionalna „Sedmojulska nagrada”, u iznosu od 1.000.000 dinara, dodeljena je u 1965. godini, za umetnički rad, vajar Iliji Kolareviću, profesoru Akademije likovnih umetnosti u Beogradu.

Povodom dana ustanka naroda Crne Gore, 13. jula, Sekretarijat za prosvetu, kulturu i nauku Crne Gore, dodelio je nagradu u visini 300.000 dinara, za najbolja ostvarenja u oblasti nauke i umetnosti u 1965. godini, Aleksandru Prijčiću – za samostalnu izložbu slika u Umetničkom paviljonu u Titogradu.

Povodom dana ustanka naroda Slovenije, 22. jula, Savez boračkih organizacija dodelio je tradicionalnu Kajuhovu nagradu za dela iz oblasti ranijeg perioda revolucionarne borbe slovenačkog naroda i NOB-a. Treću nagradu dobio je Jože Ciuha za opremu i ilustraciju knjige Toneta Seliškara „Dimke”.

Povodom dana ustanka naroda Bosne i Hercegovine, 27. jula, dodeljena je nagrada u visini 600.000 dinara Rizahu Štetiću za bogatstvo kolorita i slikarski rafinman ostvaren u slici „Kuće pod stinama”.

Na V međunarodnom bijenalu savremenog slikarstva u San Marinu, početkom avgusta 1965. godine, nagrada od 500.000 lira dodeljena je Janezu Berniku za sliku „Poruka”. Na istom bijenalu zlatna medalja dodeljena je Vladi Veličkoviću.

Na VIII međunarodnom bijenalu u Sao Paolu, koji je bio otvoren septembra 1965. godine, prvu nagradu za grafiku dobio je Janez Bernik.

Na Jesenjoj izložbi ULUS-a, održanoj decembra 1964. godine u Beogradu, Umetnički savet ULUS-a dodelio je sledeće nagrade: Zlatnu paletu slikaru Slobodanu Sotirovu, zlatno dleto vajar Antonu Kraljiću i zlatnu iglu grafičaru Milivoju Grujiću-Elimu.

Nagrada „Oslobođenja Titograda”, koja se dodeljuje svake godine, 19. decembra, na dan oslobođenja grada, za najbolja ostvarenja u domenu prosvete i kulture, u 1964. godini, dodeljena je Nikoli Vujoševiću, slikaru, za uspele izložbe sa temom „Morača”.

NAGRA DE I ODLIKO VANJA

- Povodom proslave 20-godišnjice oslobođenja Zagreba, plakete Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske dobili su za svoj istaknuti kulturni rad arh. Vjenceslav Rihter i Branka Hegedušić.
- Na izložbi Udruženja u Novom Sadu nagrada »Zlatna forma« dodeljena je arh. Miroslavu Krstonošiću, Aleksandru Ptašniku, Mariji Vareško, Savi Baiću, Miodragu Nedeljkiću, Etelki Tobolki i arh. Eduardu Tešenjiju.
- Zlatnu medalju na međunarodnoj izložbi keramike u Faenzi dobio je Ljubiša Petrović, slikar iz Novog Sada.
- Na međunarodnoj izložbi tapiserije u Lozani visoko priznanje dobila je Etelka Tobolka, tekstilni umetnik iz Novog Sada.
- Na međunarodnom trienalu karikature u Bordigeru (Italija) nagrađen je karikaturista Budimir Vojnović iz Novog Sada.

- Prešernovu nagradu za industrijsko oblikovanje dobili su arh. Kalin Vehovar Nives i Vehovar Franc, Marko Turk, grupa dizajnera industrije dekorativnih tkanina iz Ljubljane i arh. Mirko Zdovc iz Maribora za unutrašnje uređenje doma društvenih organizacija.
- Niko Kralj dobio je nagradu grada Ljubljane povodom proslave 20-godišnjice oslobođenja.
- Na međunarodnom konkursu za nameštaj u Kantu (Italija) arh. Niko Kralj dobio je dve prve nagrade. Na istom konkursu prve nagrade dobili su arh. Branko Uršić i Mirko Romih.
- Na konkursu za spomenik palim borcima prekomorskih brigada u Ilirskoj Bistrici prvu i drugu nagradu dobili su arh. Živa Baraga i Janez Lenasi.
- Na konkursu za nameštaj »Slovenija Les« Ljubljana nagrade su dobili arh. Branko Ušić, Mirko Romih i Živa Baraga.
- Na konkursu za dečiji i školski nameštaj, koji je organizovao Savezni odbor »Porodica i domaćinstvo« i naš Savez, nagrade su dobili arh. Bernardo Bernardi, Andrija Mutnjaković, Branko Ušić, Jože Dobrin i Aleksandar Ažman.
- Na prvoj međunarodnoj izložbi industrijskog oblikovanja BIO u Ljubljani zlatne medalje dobio je Marko Turk a počasne diplome Davorin Savnik, Kalin Vehovar Nives, Vehovar Franc, Niko Kralj, Branko Krašovec, Grega Košak, Joža Dobrin, Jože Brumen, Janja Lap i Albert Kastelec.
- Na drugim konkursima koji su raspisani tokom protekle godine u Ljubljani nagrađeni su takođe Albert Kastelec (zaštitni znak), Grega Košak (plakat SPEND), Janja Lap (turistički plakat), Uroš Vagaja (oprema knjige) i dr.
- Nagradu grada Zagreba za crtež, scenario i režiju animiranog filma za 1964. godinu dobio je Zlatko Bourek.
- Nagradu Grada Sarajeva za arhitekturu u 1965. godine dobio je arh. Ivan Štraus i Tihomir Štraus za projekat radničkog univerziteta.
- Godišnju nagradu Udruženja BiH dobila je Helena Uhlík-Horvat za uspešan rad na polju kostimografije u toku 1964. godine.
- Oskar Berbelja, vajar iz Beograda, dobio je nagradu »Zlatno dleto 1964« koju dodeljuje ULUS za rad na konkursu doma omladine u Beogradu.
- Miodrag Živković, vajar iz Beograda, dobio je prvu nagradu za spomenik Vuku Karadžiću u Loznici.
- Povodom godišnjice oslobođenja Sarajeva, 6. aprila 1965. odlikovani su Ordenom zasluge za narod sa srebrnim zracima umetnici: Petar Šain, Ivo Šeremet i Rizah Štetić.

LIKOVNI DO GAĐAJI

branko

miljuš

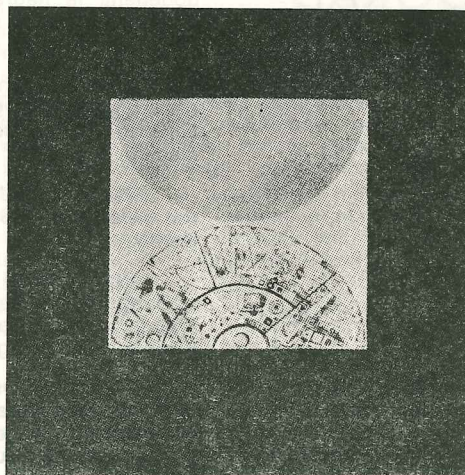
ekvinocij 1965

VI MEĐUNARODNI GRAFIČKI BIJENALE

U Ljubljani je ove godine održana šesti put međunarodna izložba grafike posle dvanaest godina postojanja bijenala. Na izložbi je učestvovalo 400 autora iz 43 zemlje sa 1.014 radova. Većina autora bila je zastupljena sa po 3 grafike.

Dobitnici nagrade V međunarodne grafičke izložbe predstavljeni su ove godine, kao što je običaj, samostalnim izložbama sa po petnaest radova: Amerikanac Robert Rauschenberg, Jugosloven Janez Bernik i Francuz James Gues Guitet.

Izložba je bila otvorena od 19. juna do 30. septembra.

ČETVRTI LIKOVNI SUSRET PALIC

U programu Četvrtog Likovnog susreta Palic bila je izložba slikarskih radova iz svih jugoslovenskih umetničkih kolonija i savetovanje na temu »Likovna umetnost i komuna«. Savetovanje je održano 2. i 3. oktobra 1965. godine u Subotici u prisustvu oko 130 učesnika. U organizaciji savetovanja učestvovali su, pored Likovnog susreta, Savez likovnih umetnika, Savez likovnih umetnika primenjene umetnosti, Savez likovnih pedagoga, Kulturno-prosvetno veće Jugoslavije, Stalna konferencija gradova i Pokrajinsko veće kulturno-prosvetne zajednice Vojvodine.

Pored dva uvodna referata — Boška Karanovića »Položaj likovnih umetnosti u komunama i Savez likovnih umetnika« i Imrea Devića »Demokratizacija likovnih umetnosti i novi likovni centri«, pročitano je još deset konferata koji su obrađivali materiju — zainteresovanost komuna u ostvarivanju jedinstva likovne i proizvodne delatnosti, likovne kolonije i popularisanje likovne umetnosti.

Diskusija je bila veoma živa i konfrontirala nekoliko stavova o sintezi i daljem radu umetničkih kolonija.

Učešće umetnika bilo je brojno, ali predstavnici pojedinih komuna nisu se u dovoljnoj meri odazvali niti na savetovanje niti su aktivno učestvovali u radu savetovanja.

Na kraju savetovanja doneti su zaključci.

Drugog dana uveče održano je još nekoliko sastanaka — plenumi oba umetnička saveza, zatim savetovanje »Likovna kultura u vojvođanskim komunama« te sastanak predstavnika svih umetničkih kolonija iz cele zemlje.

U celini savetovanje je ocenjeno kao korisno a grad domaćin dobio je zaslužene pohvale.

IZLOŽBE U ORGANIZACIJI SAVEZA LIKOVNIH UMETNIKA JUGOSLAVIJE

Savez likovnih umetnika Nemačke Demokratske Republike uputio je bio poziv Savezu likovnih umetnika Jugoslavije za učešće na Međunarodnoj izložbi grafike — »Intergrafik 65«, od 7. maja do 31. jula u Istočnom Berlinu. Izložba je organizovana sa ciljem da demonstira međunarodnu solidarnost socijalističkih zemalja i svih naprednih snaga u borbi protiv fašizma, atomskog naoružanja i rata. Posvećena je uzajamnom razumevanju i prijateljstvu naroda u borbi za očuvanje mira. U jugoslovenskom delu izložbe uzelo je učešća 29 autora sa 124 grafike. Izlagali su umetnici: Kosta Angeli-Radovani, Đorđe Andrejević-Kun, Miloš Ćirić, Marjan Detoni, Sergije Glumac, Krsto Hegedušić, Željko Hegedušić, Božidar Jakac, Dore Klemenčić-Maj, Albert Kinert, Tone Kralj, Jovan Kratochvil, Bogdan Kršić, Vladimir Makuc, Milo Milunović France Mihelić, Edo Murtić, Mihajlo Petrov, Zlatko Prica, Marij Pregelj, Miodrag Rogić, Maksim Sedej, Mladen Srbinović, Ivan Seljak Čopič, Vilim Svečnjak, Branko Šotra, Lazar Vujaklija, Karel Zelenko.

Na poziv galerije »Casa des las Americas« organizovana je bila izložba Savremene jugoslovenske grafike u Havani na Kubi. Izložba je bila otvorena 9. juna. Učestvovala su 33 umetnika sa 155 grafika. Izlagali su: Kosta Angeli-Radovani, Dragutin Avramovski, Antun Babić, Husnija Balić, Božin Barutovski, Riko Debenjak, Marjan Detoni, Emir Dragulj, Božidar Džmerković, Đeljoš Đokaj, Ivo Grbić, Željko Hegedušić, Božidar Jakac, Miodrag Janković, Andrej Jemec, Dore Klemenčić-Maj, Marko Krsmanović, Bogdan Kršić, Ante Kuduz, Miha Maleš, Slobodan Mihailović, Vukosava Mijatović, Edo Murtić, Virgijije Nestić, Marjan Pogačnik, Josip Restek, Zlatko Slevce, Tinca Stegovec, Marko Šuštarčić, Halil Tikveša, Marjan Tršar, Memiun Vila Bogdanić, Karel Zelenko. Izložba je tri meseca kružila po gradovima Kube.

U okviru programa Komisije za kulturne veze sa inostranstvom SIV-a Savez likovnih umetnika Jugoslavije organizovao je izložbu savremene jugoslovenske grafike u Hondurasu. Na izložbi je zastupljeno 15 grafičara sa 69 radova. Izložba će u toku dva meseca obići Kostariku i Panamu. Na izložbi izlažu: Janez Boljka, Bogdan Borčić, Jakov Budeša, Slavko Grčko, Jože Horvat Jaki, Ervin Hotko, Boško Karanović, Nives Kavurić-Kurtović, Bogdan Meško, Branko Miljuš, Ankica Oprešnik, Živka Pajić, Marij Pregelj, Boža Prodanić, Apollonio Zevst.

Izložba Savremene jugoslovenske grafike sa Kube i izložba grafike iz Hondurasa, posle obilaska zemalja Severne Amerike, biće zajedno izložena u Argentini, sredinom novembra 1965. godine.

IZLOŽBE U ORGANIZACIJI KOMISIJE ZA KULTURNE VEZE SA INOSTRANSTVOM SIV-a U PRVOJ POLOVINI 1965. GODINE

U Muzeju »Bucurestiul in arta plastica«, krajem januara i početkom februara, održana je samostalna izložba Marija Pregelja u okviru programa kulturne saradnje. Na izložbi je bilo izloženo 27 ulja i 21 grafika. Otvaranju izložbe bio je prisutan i sam umetnik.

U galeriji »Zigos« u Atini, od 3. do 24. marta bila je izložba trojice umetnika: Kosta Angeli-Radovani, Vladimir Makuc i Vlada Veličković. Bilo je izloženo 11 slika, 15 skulptura i 15 grafika. Otvaranju izložbe prisustvovali su i umetnici. Komesar izložbe je Draga Panić-Surep, kustos Moderne galerije u Beogradu.

Na Međunarodnoj izložbi pokreta otpora »Arte Resistenza in Europa«, koja je bila održana od 26. aprila do 30. maja u Museo Civico u Bolonji, bio je izložen 41 rad. Izlagali su: Đorđe Andrejević-Kun, Jovan Bijelić, Marjan Detoni, Krsto Hegedušić, Dore Klemenčić-Maj, France Mihelić, Edo Murtić, Zlatko Prica, Oton Postružnik, Oton Polak, Drago Vidmar. Komesar izložbe Zoran Kržićnik, upravnik Moderne galerije iz Ljubljane.

IZLOŽBE

Povodom posete Predsednika Republike Norveškoj bila je organizovana samostalna izložba Peđe Milosavljevića. Izložba je bila otvorena od 1. do 20. maja. Bila su izložena ulja, akvareli i kolaži. Otvaranju je prisustvovali i autor.

Izložba Savremene jugoslovenske grafike bila je otvorena od 17. do 30. maja u Kopenhagenu. Izložene su 83 grafike. Izlagali su: Janez Bernik, Janez Boljka, Bogdan Borčić, Stojan Ćelić, Riko Debenjak, Marjan Detoni, Željko Hegedušić, Božidar Jakac, Jože Horvat-Jaki, Milorad Janković, Boško Karanović, Marko Krsmanović, Vladimir Makuc, Branko Miljuš, Ankica Oprešnik, Mihajlo Petrov, Marjan Pogačnik, Josip Restek, Miroslav Šutej, Lazar Vujaklija, Karel Zelenko. Otvaranju izložbe prisustvovali su izlagač Mihajlo Petrov, profesor na Akademiji primenjenih umetnosti u Beogradu.

U Galeriji Carske palate Saba, od 15. do 30. maja, bila je izložba jugoslovenskog slikarstva i grafike u Teheranu. Slike su izlagali: Ljubo Babić, Vladimir Becić, Jovan Bijelić, Petar Dobrović, Ive Dulčić, Nikola Graovac, Krsto Hegedušić, Ljubo Ivančić, Vasilije Jordan, Olivera Kangrga, Milan Konjović, Antun Gojmir Kos, Stane Kregar, Petar Lubarda, Peđa Milosavljević, Jerolim Miše, Antun Motika, Nikolaj Omersa, Franc Pavlovec, Zlatko Prica, Miodrag Protić, Behudin Selmanović, Mladen Srbinović, Miljenko Stančić, Toma Šijaković, Frano Šimunović, Sava Šumanović, Marino Tartalja, Vojslav Todorović i Tivadar Vanjek. Grafike su izložili: Đorđe Andrejević-Kun, Marjan Detoni, Božidar Jakac, Albert Kinert, Bogdan Kršić, Aleksandar Luković, Miha Maleš, France Mihelić, Marjan Pogačnik, Maksim Sedej, Hasan Sučeska, Branko Šotra. Komesar izložbe Dr. Sida Marjanović, docent Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Na VIII međunarodnom bijenalu Savremene umetnosti u Tokiju, koji je bio održan od 10. maja, bilo je prikazano 16 slika. Izlagali su Stojan Ćelić, Krsto Hegedušić, Edo Murtić, Mladen Srbinović. Komesar izložbe Dr. Katarina Ambrozić, viši kustos Narodnog muzeja u Beogradu.

U Muzeju Moderne umetnosti u Tokiju, od 18. juna do 18. jula, bila je izložba Savremene jugoslovenske grafike na kojoj su bila izložena 42 rada. Izlagali su: Janez Bernik, Stojan Ćelić, Riko Debenjak, Hoze Dževad, Andrej Jemec, Bogdan Meško, Mića Nikolajević, Ivan Picelj, Mladen Srbinović, Miroslav Šutej, Goranka Vrus. Komesar izložbe Dr. Katarina Ambrozić, viši kustos Narodnog muzeja u Beogradu.

Izložba radova iz NOB-a održana je, od 17. juna do 17. jula, u Muzeju Revolucije u Moskvi. Izlagali su: Đorđe Andrejević Kun, Frano Baće, Bora Baruh, Lela Čermak, Marjan Detoni, Vojo Dimitrijević, Alenka Gerlović, Vito Globočnik, Krsto Hegedušić, Oskar Herman, Tone Ivanovski, Božidar Jakac, Nebojša Jelača, Pivo Karamatijević, Dore Klemenčić-Maj, Borko Lazeski, Nikola Martinoski, France Mihelić, Franjo Mraz, Ismet Mujezinović, Edo Murtić, Zoran Mušić, Vjekoslav Parač, Nikolaj Pirnat, Jože Polanko, Oton Postružnik, Marij Pregelj, Zlatko Prica, Vanja Radauš, Nikola Rajzer, Ljudevit Šestić, Petar Šimaga, Branko Šotra, Ive Šubic, Đuro Tiljak, Drago Vidmar, Nada Vidmar, Dušan Vlajić. Izložba je, od 10. avgusta do 5. septembra, bila u Nacionalnom muzeju u Minsku. Komesar izložbe Nada Šujica, kustos Vojnog muzeja u Beogradu.

IZLOŽBE U ORGANIZACIJI SAVEZA LIKOVNIH UMETNIKA PRIMENJENIH UMETNOSTI JUGOSLAVIJE

— U umetničkom paviljonu u Slovenj Gradecu održane su dve izložbe, i to: izložbe pozorišnog kostima i scenografije, u organizaciji Udruženja Slovenije i uprave Paviljona, i izložba fotografije, u organizaciji Udruženja Podružnice iz Maribora i uprave Galerije.

— Udruženje Srbije održalo je u Beogradu aprila meseca izložbu keramičkih radova svojih članova u okviru izložbe radova članstva Saveza, koji su izabrani za međunarodnu izložbu keramike u Ženevi.

— Tradicionalna izložba ilustracija »Zlatno pero« održaće se ove godine od 2. do 10. novembra u galeriji Grafičkog kolektiva. Očekuje se da će ove godine po prvi put sudegovati kao izlagači i gosti iz inostranstva, pored umetnika-grafičara iz Beograda i drugih republičkih centara.

— Kolektivna izložba članova Udruženja Vojvodine održana je u Novom Sadu početkom ove godine u holu Radio-stanice Novi Sad. Prikazani su radovi iz oblasti primenjenih umetnosti i industrijskog oblikovanja.

— U okviru prigodne likovne manifestacije »Zagrebački salon« maja i juna meseca u Zagrebu, organizovalo je Udruženje izložbu radova svojih članova, koja je obuhvatila dela iz oblasti primenjenih umetnosti i oblikovanja. Izložba je bila postavljena u Umetničkom paviljonu a sudelovalo je 72 autora.

— U okviru sajma »Moda u svetu« oktobra meseca u Beogradu, članovi Udruženja priredili su izložbu tekstila i sitne plastike u hali III beogradskog sajma. Istovremeno je na sajamskom prostoru postavljen i prodajni prostor, gde su posetioci mogli da izaberu i otkupe ukrasne i upotrebne predmete, koje su za ovu priliku pripremili članovi Udruženja.

— Povodom održavanja VIII Kongresa SKJ u Beogradu Savez je organizovao izložbu umetničke fotografije, na kojoj je sudelovalo 42 autora iz svih udruženja sa preko 300 radova. Po završetku izložbe, svi eksponati predati su kao poklon članstva za unutrašnje uređenje novih prostorija u zgradi saveznih društveno-političkih organizacija na Novom Beogradu.

— U organizaciji Komisije za kulturne veze sa inostranstvom i Saveza održana je izložba jugoslovenske tapiserije i keramike u Oslo i Helsinkiju, uz učešće većeg broja članova koji su prikazali 33 keramičkih radova i 13 tapiserija.

— Na međunarodnoj izložbi keramike u Ženevi, članovi Saveza sudelovali su sa odabranim radovima osam autora. Tema izložbe bila je »Glazura u keramici«. Komesar izložbe bio je Đorđe Rosić, a skupštini Akademije za keramiku, koja je u isto vreme održana, prisustvovali su prof. Ivan Tabaković.

— Na međunarodnoj izložbi tapiserije u Lozani sudelovalo je nekoliko članova Saveza (na individualni poziv organizatora).

— U smislu programa kulturne saradnje sa SSSR, Savez je uz pomoć Komisije za kulturne veze sa inostranstvom organizovao izložbu jugoslovenskog plakata u Moskvi, koja je kasnije održana u Minsku i Lenjingradu. Na izložbi je bilo zastupljeno 36 autora sa 80 eksponata iz svih oblasti plakata. Komesar izložbe bio je Mladen Kolobarić, grafičar iz Sarajeva.

— Na međunarodnoj izložbi industrijskog oblikovanja u Beču, koja je organizovana za vreme IV kongresa organizacije ICSID, sudelovali su članovi Saveza Grega Košak, Niko Kralj, Nana Lesnika, Davorin Savnik, Majda Dobravec i grupa dizajnera iz industrije »E-lan« — Begunje.

— Samostalne izložbe održali su Vukosava Nikoljin, Ida i Miloš Ćirić u Beogradu, Miodrag Nedeljković u Novom Sadu.

— Na međunarodnoj izložbi u Faenzi izlagao je keramiku Ljubiša Petrović, slikar i profesor iz Novog Sada.

— Samostalne izložbe održali su Nebojša Mitrić, vajar, u Amsterdamu, Stevan Dukić, vajar, u Parizu i Miodrag Gojković, vajar, u Beogradu.

IZLOŽBE U ZEMLJI

od 1. novembra 1964. do 1. juna 1965.

BEOGRAD

U Salonu Moderne galerije, od 31. oktobra do 22. novembra izložba skulptura i crteža Jovana Kratohvila, od 25. novembra do 8. decembra izložba slika Zorana Pavlovića i Živojina Turinskog, od 18. decembra do 8. januara retrospektivna izložba slika Krste Hegedušića, od 15. januara do 5. februara izložba slika Leonida Šejke i crteža Dragana Lubarde, od 10. do 28. februara izložba slika i grafika Janeza Bernika, od 6. do 26. marta izložba skulpture Vojina Bakića, od 30. marta do 18. aprila izložba slika Slavoljuba Bogojevića, od 22. aprila do 12. maja izložba pastela i akvarela Milivoja Nikolajevića, od 15. maja do 5. juna izložba tempere i crteža Milorada Bate Mihajlovića.

U Galeriji Kolarčevog narodnog univerziteta, od 3. do 16. novembra izložba slika Radomira Antića, od 18. novembra do 1. decembra izložba crteža Branka Miljuša, od 2. do 15. decembra izložba slika Marka Krsmanovića, od 16. do 31. decembra izložba akvarela i crteža Filipa Jankovića, od 5. do 15. januara izložba skulpture Venije Vučinić-Turinski, od 18. do 31. januara izložba slika Viktora Majdančića i Jovana Sprema, od 2. do 15. februara izložba slika Milinka Mikovića, od 20. februara do 4. marta i izložba crteža Milice Stevanović, od 5. do 17. marta izložba slika

Vojislava Todorića, od 18. marta do 3. aprila izložba slika Dragoša Kalajića, od 5. do 15. aprila izložba slika Radomira Reljića, od 16. aprila do 3. maja izložba skulpture Milije Glišića, od 4. do 17. maja izložba grafike Božidara Džmerkovića, od 20. maja do 2. juna izložba skulpture Ane Viđen.

U Galeriji Doma JNA, od 12. novembra do 1. decembra retrospektivna izložba slika Marina Tartalje, od 4. decembra do 3. januara retrospektivna izložba skulpture Antuna Avgustinčića, od 8. do 22. januara izložba grupe iz Maribora: Lujo Pandur, Janez Šibil i Janez Vidic, od 3. do 17. februara izložba slika i crteža Joko Kneževića, od 26. februara do 12. marta retrospektivna izložba slika Vojke Dimitrijevića, od 16. do 30. marta izložba slika Florisa Oblaka, od 2. do 10. aprila izložba plastike Nebojše Mitrića, od 20. aprila do 4. maja retrospektivna izložba skulpture Borisa Kalina, od 6. do 20. maja izložba slika Milana Cmelića, od 20. maja do 5. juna izložba osam beogradskih grafičara: Stojan Čelić, Božidar Džmerković, Milorad Janković, Boško Karanović, Marko Krsmanović, Slobodan Mihajlović, Miodrag Rogić, Mladen Srbinović.

U Umetničkom paviljonu na Malom Kalemegdanu, od 13. novembra do 1. decembra izložba Vajont – Skopje, od 4. do 24. decembra XXXVIII izložba ULUS-a, od 16. januara do 7. februara izložba Udruženja likovnih umetnika Slovenije, od 11. do 21. marta izložba slika Hajrudina Kujundžića, od 1. do 10. aprila jubilara izložba skulpture Ilije Kolarevića, od 14. do 28. aprila izložba Savremene slovenačke grafike, od 1. do 10. maja izložba slika Bože Ilića, od 16. do 31. maja izložba ULUS-65. Čovek i Zemlja i Svetovi mašte.

U Galeriji ULUS-a na Terazijama, od 1. do 10. novembra izložba skulpture Predraga Lisičića, od 11. do 20. novembra izložba skulpture Save Sandića, od 21. do 30. novembra izložba skulpture Milije Nešića, od 2. do 10. decembra komemorativna izložba Pive Karatičevića, od 11. do 20. decembra izložba slika Mile Džokić, od 21. do 31. decembra izložba Antona Sigulina i Albina Lanca, vajara iz Kamnika, od 21. do 31. januara izložba slika Milene Šotre, od 1. do 10. februara izložba slika Radomira Gašića, od 1. do 10. marta izložba slika Milana Perišića, od 11.

do 20. marta izložba slika Bate Mihajlovića, od 1. do 10. aprila izložba slika Sabahadina Hodžića, od 11. do 20. aprila izložba slika Dušana Miškovića, od 21. do 30. aprila izložba slika Mate Zlamalika, od 1. do 10. maja izložba slika Aleksandra Jeremića – Cibeta, od 16. maja do 10. juna izložba ULUS-65. Beograd.

U galeriji Grafičkog kolektiva, od 1. do 10. novembra izložba savremene slovenačke grafike mlade generacije, od 11. do 20. novembra izložba grafike Bogdana Kršića, od 21. do 30. novembra izložba grafike Miodraga Vartabedijana, od 1. do 10. decembra izložba tempera Aleksandra Lakića, od 11. do 20. decembra izložba Majstori stare grafike iz Celjskog muzeja, od 21. do 30. decembra prodajna izložba čestitki i poklon grafika, od 11. do 20. januara izložba akvarela Ivanke Živkoviće, od 21. do 30. januara izložba grafike Vukice Mijatović, od 1. do 10. februara izložba gvaša Mladena Galića, od 11. do 20. januara izložba grafike Ljubomira Kokotovića, od 21. do 28. februara komemorativna izložba slika i pastela Hristifora Crnilovića, od 1. do 10. marta izložba grafike Milana Kerca, od 11. do 20. marta izložba slika Tomislava Šebekovića, od 21. do 30. marta izložba slika i crteža Mila Dimitrijevića, od 1. do 10. aprila izložba slika Milana Vidaka, od 11. do 20. aprila izložba grafike Milana Martinovića, od 1. do 20. maja izložba grafike Beogradskog kruga, od 21. do 30. maja izložba umetničke fotografije Branibora Debeljkovića.

U galeriji Kulturnog centra Beograda od 10. do 25. novembra izložba slika Miloša Golubovića (1888–1961), od 27. novembra do 12. decembra izložba slika Đorđa Popovića (1909–1962), od 20. januara do 7. februara izložba Figurativna skulptura mladih: Milija Glišić, Antun Kraljić, Nikola Milunović i Ana Viđen, od 6. do 21. marta izložba slika i akvarela Milene Pavlović-Barili, od 26. aprila do 12. maja izložba slika Nadežde Petrović povodom 50-godišnjice smrti.

U „Ateljeu 212“ u januaru izložba tapiserija i slika Lazara Vujaklije, u februaru izložba keramike Olge Vujadinović i Nebojše Delje i unikatni tekstil Ljiljane Dragović, Ele Gorski i Dese Tomić.

U Domu omladine, u aprilu, izložba kolaža Peđe Milosavljevića za tragediju „Zopir“.

CELJE

U Likovnom salonu, od decembra do sredine januara izložba Mariborskih slikara od 1930. do 1940. godine, od 26. januara do 27. februara izložba poznanjske grafike, od 3. do 27. marta izložba Mihe Maleša, od 2. do 25. aprila izložba skulptura i crteža Janeza Pirnata, od 15. maja do 2. juna izložba akvarela i gvaševa Avgusta Lavrenčića.

U foajeu Narodnog pozorišta, od 4. do 30. marta izložba ulja i grafika Adolfa Mijača, od 3. do 30. aprila izložba slika Ljubomira Bašića, od 11. maja do 12. juna izložba slika Mire Pregelj.

KRUŠEVAC

U Umetničkoj galeriji, od 5. do 30. maja retrospektivna izložba grafike Franca Miheliča.

KUMROVEC

U Osonoj školi, od 22. do 31. maja izložba mladih članova ULUH-a, 38 autora, povodom Dana mladosti.

KUTINA

U Muzeju Moslavine, od 4. maja, izložba skulptura, idejno rešenje za spomenik Revolucije, Vinka Fabrisa.

ČAKOVEC

U izložbenom salonu u Starom gradu, od 20. decembra do 5. januara izložba likovnih umetnika Hrvatskog zagorja i Međumurja.

DOBOJ

Na Radničkom univerzitetu, od 17. do 25. aprila izložba Ive Vojvodića u čast 20-godišnjice oslobođenja grada.

DUBROVNIK

U Umetničkoj galeriji, od 15. maja do 1. juna izložba slika Tomislava Hruškoveca.

LJUBLJANA

U Modernoj galeriji, od 15. do 26. aprila izložba Grafika beogradskog kruga, 54 grafika, 18 umetnika.

U Maloj galeriji, 24. februara do 18. marta izložba Jovana Kratohvila, od 24. marta do 8. aprila izložba Stojana Batića, od 14. maja do 13. jula izložba plakata Ivana Picelja.

U Maloj dvorani Moderne galerije, od 23. marta do 3. aprila izložba u organizaciji Mladinske knjige povodom dodeljivanja Levstikovih nagrada, od 5. do 19. aprila izložba karikatura u organizaciji časopisa „Pavlih“.

U organizaciji Društva slovenačkih likovnih umetnika, od 27. novembra do 21. decembra izložba DSLU, 119 autora, 290 radova.

JAJCE

U Maloj galeriji Spomen II zasedanja AVNOJ-a, od septembra do decembra 1964, izložba Bore Baruha, od maja do avgusta izložba Ismeta Mujezinovića.

KRANJ

U Gorenjskom muzeju od 8. do 19. marta izložba grafike Branka Miljuša, od 20. marta do 9. aprila izložba Andreja Ajdića i Maksima Sedeja – mlađeg, od 10. do 29. aprila izložba Mire Pregelj, od 29. aprila do 21. maja izložba Apollonia Zevsta.

MOSTAR

Na Radničkom univerzitetu, 8. marta, povodom Dana žena, izložba slika Milene Šotre.

NOVI BEČEJ

Na Narodnom univerzitetu, od 1. do 20. maja izložba pejzaža i mrtve prirode u vojvođanskom slikarstvu.

NOVI SAD

U Galeriji Matice Srpske, od 18. aprila do 10. maja izložba tapiserije „Atelje 65“.

Na Tribini mladih, od 16. marta do 1. aprila, izložba Savremene slovenačke grafike, od 4. do 14. aprila izložba slika, akvarela i

crteža Zorana Pavlovića, 16. aprila jednodnevna izložba kolaža Peđe Milosavljevića, od 20. aprila do 1. maja izložba slika Afana Ramića.

OPATIJA

U Umetničkom paviljonu, u organizaciji Moderne galerije sa Rijeke, izložba crteža Krste Hegedušića.

OSIJEK

U Galeriji likovnih umetnosti, aprila, izložba crteža i grafike sa temom iz NOB-a Marjana Detonija, u čast 20-godišnjice oslobođenja grada.

PULA

U atriju Doma JNA, od 19. januara izložba akvarela i skulptura Aleksandra Rukavine, od 6. do 15. marta izložba slika Eme Bursać povodom godišnjice oslobođenja grada i Dana žena.

PRIŠTINA

U Maloj sali Doma JNA, od 7. aprila I salon umetnosti. Izlagali su: Muslim Muslići, Đeljoš Džokaj i Nikola Gvozdrenović.

SPLIT

U Galeriji ULUH-a, od 14. do 22. novembra izložba Vojke Ružić, od 28. novembra do 7. decembra izložba Gojka Anruna, slikara iz Makarske, od 7. do 18. marta izložba Ljubomira Bašića, od 13. aprila do 5. maja jubilarne izložbe Podružnice ULUH za Dalmaciju u čast Prve narodne vlade Hrvatske, od 10. do 21. maja izložba Društva slovenačkih likovnih umetnika.

U Galeriji umjetnina, od 20. februara do 5. marta izložba slika i crteža Stojana Čelića.

SUBOTICA

U zimskom salonu Likovnog susreta, od 27. oktobra do 5. novembra izložba kolonije keramičara iz Malog Idoša, od 6. do 15. novembra XII izložba Majstorske radionice Krste Hegedušića, od 22. novembra do 2. decembra izložba umetničke kolonije iz Bačke Topole, od 6. do 16. decembra XIII izložba slikarske kolonije iz Sente, od 19. do 29. decembra izložba grafike Miloša Čirića, od 30. decembra do 9. januara izložba Skriveni svet, likovne asocijacije i metamorfoze Ivana Tabakovića, od 19. do 29. januara izložba slika Tomislava Hruškoveca, od 31. januara do 10. februara Ekspresionizam u savremenoj srpskoj umetnosti, od 14. februara do 2. marta izložba Udruženja likovnih umetnika Slovenije, od 7. do 18. marta izložba slika Mirjane Šipoš, od 21. do 31. marta izložba tapiserije i crteža Milana Konjovića, od 4. do 14. aprila izložba slika Mihajla Dejanovića, od 29. aprila do 11. maja izložba subotičkih likovnih umetnika, od 14. do 25. maja izložba XX bačkotopolske likovne kolonije.

TITOGRAD

U Umetničkom paviljonu, od 1. do 8. marta VI samostalna izložba slika Aleksandra Prijića, od 14. do 21. marta izložba ulja i tem-

RIJEKA

U Malom salonu, od 28. novembra do 15. decembra izložba Podružnice ULUH – Rijeka, 21 autor, 48 radova, od 15. do 27. aprila izložba crteža Krste Hegedušića, nastalih u periodu 1926–1935. godine.

U Domu JNA, od 10. do 25. marta izložba slika Joke Kneževića, od 3. aprila izložba slika Lina Francetića.

SARAJEVO

U Izložbenom paviljonu, od 14. do 24. novembra izložba slika Ismeta Razvića, od 25. novembra do 6. decembra izložba slika Milorada Čorovića, od 20. do 30. decembra izložba slika Jozo Jande, od 15. do 25. januara izložba slika Peze Mustafa, od 8. do 18. februara izložba Hajrudina Kujundžića, od 24. februara do 6. marta izložba slika Ibrahim Ljubovića, od 7. do 17. marta izložba Nade Pivac, od 15. do 25. marta izložba Fehima Avdića, od 3. aprila do 3. maja izložba Udruženja likovnih umetnika Bosne i Hercegovine u čast 20-godišnjice oslobođenja grada, od 27. aprila do 7. maja izložba slika Milana Parišića, od 9. do 19. maja izložba slika Radoslava Markovića.

SISAK

U Gradskom muzeju, aprila, izložba slika Ivana Milata.

peru Vuka Radovića, od 28. aprila do 5. maja izložba slika Cvetka Lainovića i Filipa Jankovića, od 17. do 27. maja izložba ulja, tempere i akvarela Dragoljuba Brajovića.

TUZLA

U Izložbenom paviljonu, od 15. do 29. novembra izložba pastela i grafika Mileta Stojkovića, slikara iz Andrejevice, od 5. do 20. decembra izložba slikara Rizaha Štetića, od 15. do 30. aprila izložba „Tuzla, juče, danas i sutra” u organizaciji omladinske likovne sekcije „Centar”, od 9. do 30. maja izložba Istočna Bosna u NOB-u u organizaciji Muzeja Istočne Bosne.

VIROVITICA

U Čitaonici, od 17. do 25. maja izložba slika hrvatskih umetnika od 1850. do 1950. godine.

VUKOVAR

U Galeriji umjetnina, od 14. do 21. marta izložba slika Alfreda Pala sa motivima iz NOB-a.

ZADAR

U Gradskoj loži, od 17. do 21. marta izložba novijih akvizicija Moderne galerije Zadar, od 15. maja izložba ulja i pastela Ljubomira Bašića.

ZAGREB

U Salonu ULUH-a, od 8. do 20. januara izložba crteža i grafika Josipa Roce, od 30. januara do 14. februara izložba tempere Dimče Naumova, od 16. do 27. februara izložba keramike i slika Vide Hudoklin–Šimaga i Romana Šimaga, od 1. do 14. marta izložba slika i crteža Vere Fišer, od 16. do 29. aprila izložba slika Aleksandra Forenbahera, od

SLOVENGRAD

U Umetničkom paviljonu, od 12. do 24. novembra jubilarne izložbe karikatura povodom 20 godina postojanja humorističkog lista „Pavliha”, od 8. februara do 23. marta izložba stalne umetničke zbirke u Slovengradecu, od 6. do 25. marta izložba ilustracija slovenačkih likovnih umetnika, 13 izlagača.

SOMBOR

U Gradskom muzeju, od 10. oktobra do 23. decembra 1964., IV likovna jesen – izložba akvarela.

U Gradskom muzeju, od 2. aprila do 15. juna izložba slika Milana Konjovića.

SKOPJE

U Radničkom domu, od 11. do 21. marta izložba crteža i skulpture Stefana Manevskog od 28. marta izložba skulpture Bore Mitrijevskog, u čast Prvog maja izložba Riste Kalčevskog i Tome Šijakovića, od 4. do 10. maja izložba slika Ivana Velkova.

U Umetničkoj galeriji, od 29. novembra do 15. decembra revijalna izložba DLUM-a, 40 autora, 73 rada, od 22. decembra izložba Vjont – Skopje.

16. do 30. maja izložba slika Joke Kneževića. U Dvorani ULUH-a, od 19. do 30. aprila izložba najmlađih, 24 autora, 48 radova.

U Salonu LIKUM, u februaru izložba grafike Zlatke Slevca i fotografija Marjana Szaboa, u martu izložba slika Alma Orlića.

U Gradskoj galeriji suvremene umetnosti, od 20. novembra do 17. decembra izložba Zlatka Price, od 22. decembra do 1. januara izložba Stevana Luketića, od 15. do 31. januara izložba Šime Vulasa, od 18. marta do 4. aprila izložba Josipa Vaništa, od 9. maja do 5. juna izložba 10 godina rada galerije, 120 eksponata.

U Jugoslovenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, od 27. maja izložba Vanje Radauša, na temu Danteovog „Pakla”, povodom 700 godina pesnikovog rođenja.

U Kabinetu grafike, od 16. do 29. novembra izložba Nikole Rajzera, od 1. do 10. decembra izložba Ervina Hotka, od 11. do 28. decembra izložba plakata, ilustracija i naslovnih strana Borisa Dogana, od 4. do 21. februara izložba grafike Mihajla Petrova, od 15. marta do 4. aprila izložba crteža Krste Hegedušića nastalih između 1926–1935. godine, od 14. do 28. aprila izložba plakata Ivana Picelja.

U Modernoj galeriji, od 7. maja izložba Zagrebački salon, 82 autora, 133 rada.

U Studentskom centru, u januaru su bile samostalne izložbe Ivana Lovrenčića, Branka Brmboša i Đure Sedera, od 2. do 23. aprila izložba Tomislava Hruškoveca, Bogdanke Poznanović i Maksima Sedeja, 28 radova.

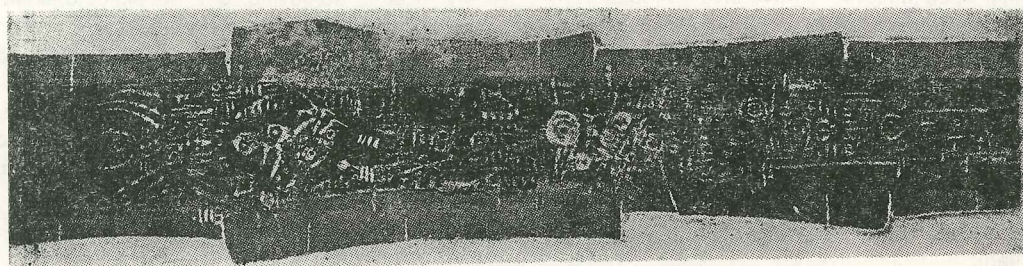
U Klubu omladine, u martu izložba crteža, akvarela i kolaža Ervina Hotka.

U Galeriji kluba Omladinskog centra, od 27. maja XV izložba majstorske radionice prof. Krste Hegedušića, 9 autora.

ZRENJANIN

U Maloj galeriji Umetničke kolonije, od 2. do 28. novembra izložba crteža Majstorske radionice Krste Hegedušića, od 29. novembra do 30. decembra izložba Savremene slovenačke grafike, od 6. do 18. januara I izložba slika i skulptura iz fundusa galerije, od 20. januara do 4. februara izložba iz fundusa Umetničke galerije u Ečki, od 8. do 26. marta izložba grafike Vukice Mijatović, od 30. aprila do 18. maja izložba slika Nikole Graovca, od 22. maja do 15. juna izložba iz fonda galerije Zrenjanin i okoline.

Janez boljka — mali totem 1965

IZLOŽBE U INOSTRAN STVU

od 1. novembra 1964. do 1. juna 1965.

BEČ

U galeriji „Österreichhaus“, od 3. do 15. maja, izlagala je pastele, grafike i ulja Dragica Horvat.

U galeriji „St. Stefan“ u maju je izlagao minijature, skulpture i grafiku Dušan Džamonja.

U galeriji Nagel, od 11. do 24. marta, bila je izložba crteža Jure Labaša.

CELOVEC

U „Galerie 61“, od 15. aprila do 7. maja, bila je izložba skulptura i grafika Dušana Džamonje.

FRANKFURT NA MAJNI

U galeriji „Haus Dornbusch“ u februaru je bila izložba slika Fedora Malančeca iz ciklusa „Koncertni život“.

LONDON

U „University of London, School of Slavonic and Est European studies“, od 7. do 21. maja, bila je izložba slika i keramike Ljerke Njerš.

LOZANA

U „Galerie Potterat“, od 22. januara do 11. februara, bila je izložba slika Stojana Razmovskog. U istoj galeriji, od 15. maja do 4. juna, bila je izložba slika i monotipija Vladimira Udatnog.

LUXEMBURG

U galeriji „Paul Bruck“, od 15. do 31. maja bila je izložba slika Maksima Krstulovića.

NUJORK

U Circulating Library of Paintings, od 5. do 22. maja, bila je izložba slika Branka Kovačevića.

PADOVA

U galeriji „Primopiano“, u aprilu je bila izložba slika i keramike Ljerke Njerš.

PARIZ

U vrtu Rodenovog muzeja u Parizu, 29. aprila bio je otvoren XVII salon Mlade skulpture. Na poziv organizatora izlagali su Stevan Dukić i Olga Jevrić, vajari iz Beograda.

RIM

U poznatoj galeriji „C. M. XII“, izlagao je u maju slike i grafike Boža Prodanović.

VARŠAVA

U Klubu saveza književnika Poljske, od 29. marta do 13. aprila, bila je izložba pastela i ulja Aleksandra Prijića.

ŽENEVA

U muzeju Umetnosti i istorije, od 10. aprila do 9. maja bila je Međunarodna izložba grafike „XILON IV“, na kojoj su izlagali jugoslovenski umetnici: Vesna Borčić, Miloš Čirić, Božidar Jakac, Boško Karanović, Slobodan Mihajlović, Branko Miljuš, Ankica Oprešnik, Slobodan Pejović, Ordan Petlovski, Josip Restek, Josip Roca, Ive Šubic.

Samostalnu izložbu slika, od 15. maja do 2. juna imala je Cata Dujšin-Ribar.

IN MEMORIAM

VLADO GAJŠEK

— Sredinom oktobra meseca ove godine posle duge bolesti umro je u Ljubljani arh. Vlado Gajšek, višegodišnji sekretar Udruženja, aktivan član Izvršnog odbora Saveza i jedan od osnivača republičkog udruženja i Saveza.

DRAGIŠA BRAŠOVAN MIRA GLIŠIĆ

— U kratkom razmaku, tokom leta ove godine, Udruženje u Beogradu izgubilo je dva svoja zaslužna člana i priznata umetnika. Dragiša Brašovan, arhitekt i slikar, jedan od najpoznatijih jugoslovenskih arhitekata koji je kroz dugogodišnji rad ostvario zapažena arhitektonska dela širom naše zemlje umro je jula meseca u Beogradu. Nekoliko nedelja kasnije, u saobraćajnoj nesreći u Italiji poginula je Mira Glišić, slikar kostima i umetnik koji je na području kostimografije postigao rezultate od međunarodnog značaja za afirmaciju naše umetnosti. Smrću ova dva umetnika Savez i Udruženje u Beogradu izgubili su svoja dva vrlo zaslužna člana i ugledna umetnika.

JOVAN BIJELIĆ

Umro 12. marta 1964.

Rođen je 1886. u Koluniću (Bosna). Posle završene srednje škole u Sarajevu, gde uči privatno slikarstvo kod Jana Karela Janevskog, odlazi u Krakov. Od 1909—1913. godine studira na Umetničkoj akademiji u Krakovu, uz pomoć sarajevske »Srpske Prosvete«. Posle Krakova odlazi u Pariz na »Académie de la Grande Chaumière«, a zatim u Prag kod vraća se u zemlju i radi kao nastavnik crtanja Vlahu Bukovca. Za vreme I svetskog rata u Bihaću. Godine 1917. priređuje izložbu u Sarajevu, a 1919. u Zagrebu sa Dobrovićem i Milačićem. Od 1919. do 1941. godine bio je scenograf u Narodnom pozorištu u Beogradu. Imao je veliki broj samostalnih izložbi. Izlagao je na svim prolećnim i jesenjim izložbama Udruženja. U inostranstvu je izlagao na jugoslovenskim izložbama u Americi, Engleskoj, Španiji, Bugarskoj, Čehoslovačkoj, Italiji i dr. Jedan je od osnivača grupe »Oblik«. Bavio se i pedagoškim radom.

ANTON SEVER

Umro 13. maja 1964.

Rođen je 1886. u Senčuru kod Kranja. Posle završene osnovne i Umetničko-obrtne škole u Ljubljani odlazi 1904. u Grac, na Višu državnu obrtnu školu. Od 1907. do 1914. boravi u Beču, gde je na Umetničkoj akademiji specijalizovao graverstvo i medaljarstvo kod profesora Maršala. Za vreme svog boravka u Austriji izlagao je na mnogim Međunarodnim izložbama medalja. Godine 1919. dolazi u Ljubljanu i nastavlja sa izlaganjem u zemlji i inostranstvu. Jedan je od osnivača Društva slovenačkih likovnih umetnika. Bio je profesor na Tehničkoj srednjoj školi u Ljubljani.

DUŠAN PETRIĆ

Umro 18. juna 1964.

Rođen je 1916. u Ljubljani. Studije likovnih umetnosti počeo je u Pragu, gde se upisao na Umetničko-obrtnu školu i učio grafiku kod profesora Bendija. Kasnije je prešao na Akademiju kod profesora Nowaka i Thiellena. Posle okupacije Češke prekinuo je studije i vratio se u domovinu, gde se uključio u narodnu revoluciju. Učestvovao je kao partizan od 1941. godine. Po završetku rata nastavio je studije u Češkoj do 1948. godine. Samostalno je izlagao u Ljubljani 1941. i u Jesenicama 1964. godine. Kolektivno je izlagao na izložbama u Zagrebu, Beogradu, Cetinju, Ljubljani, Pragu i Parizu, Radio je portrete i mrtve prirode. Tragično je završio svoj život u Ljubljani.

FRANČIŠEK SMERDU

Umro 19. decembra 1964.

Rođen je 1908. u Postojni. Studirao je na Akademiji za likovnu umetnost u Zagrebu, koju je završio 1932. godine. Sledeće godine bio je na specijalki kod Ivana Meštrovića. Izveo je u pečenoj glini i bronzi veći broj portreta i figurativnih kompozicija, od kojih se mnoge nalaze i u inostranstvu. Od spomenika poznat mu je Ganimed na Brionima, Prešern u Kranju, Talac u Ljubljani i spomenik kraškim borcima u Postojni. Mnoga mu se dela nalaze i u muzejima u zemlji. Bio je profesor na Akademiji za likovnu umetnost u Ljubljani.

SERGIJE GLUMAC

Umro 24. decembra 1964.

Rođen je 1903. u Ungvaru. Posle završene osnovne i srednje škole u Beču upisao se na mornaričku Vojnu akademiju. Godine 1919. doselio se u Beograd gde je bio u Umetničkoj školi kod Ljube Ivanovića, Dve godine kasnije nastanjuje se u Zagrebu. Od 1923. do 1929. boravio je naizmenično u Parizu i Berlinu. U Berlinu se bavio grafikom, a u Parizu je izučavao slikarstvo kod Andre Lota. Pored grafike i slikarstva bavio se i scenografijom. Od 1931. do 1940. radio je scenografiju u Hrvatskom narodnom kazalištu. Izlagao je na mnogim izložbama u zemlji i inostranstvu. Poznate su njegove mape grafika: Le metro (1928), Pariz (1929), Beton (1930), Dubrovnik (1941) i Rade Končar (1956).

FRANCE PODREKAR

Umro 13. januara 1965.

Rođen je 1887. u Ljubljani. Posle završene osnovne i Umetničko-obrtne škole u Ljubljani odlazi 1906. na slikarsku Akademiju u Prag, kod profesora Bukovca. Od 1907. do 1911. studirao je na Umetničkoj akademiji u Minhenu i privatno pohađao tečaj za restauraciju i konzervaciju slika. Specijalku je završio u Beču. Godine 1912. dolazi u Ljubljanu gde radi kao portretista, crtač plakata i karikaturista u dnevnim listovima. Od 1919. do 1941. zaposlen je kao profesor crtanja u gimnaziji. Kasnije se bavi konzervacijom umetničkih dela i ilustracijom knjiga, za koje je dobijao i nagrade. Bio je član »Vesne«. Radio je uglavnom portrete.

DORĐE ANDREJEVIĆ-KUN

Umro 17. januara 1965.

Jedan život se može uvek sažeti u nekoliko biografskih podataka. Međutim, ponekad iza svakoga postoji niz drugih u kojima se ličnost i stvaralac otkrivaju potpuno. Đorđe Andrejević-Kun rođen je u Vroclavu 1904. Došao je u Beograd sa roditeljima pred prvi svetski rat. Umetničku školu završio je 1925. i nastavio studije u Rimu, Firenci, Parizu. Vratio se u zemlju 1929. i počeo da izlaže na kolektivnim izložbama. Bio je član grupe »Oblik« i jedan od osnivača grupe politički-naprednih umetnika »Život«. Samostalno je izlagao u Beogradu, Zagrebu, Novom Sadu, Čačku i u inostranstvu. Pred drugi svetski

rat izdao je dve mape drvoreža: »Krvavo zlato« i »Za slobodu«, a 1946. mapu crteža »Partizani«. Bio je član SKJ, učestvovao je u španskom građanskom ratu i bio je borac i neumoran radnik u narodnooslobodilačkom ratu. Bio je profesor Akademije za likovnu umetnost u Beogradu i rektor Umetničke akademije, predsednik Saveza likovnih umetnika Jugoslavije, član Srpske akademije nauka i umetnosti.

Bio je i ostao prisutan u savremenoj jugoslovenskoj umetnosti jednim ubeđenjem koje je od njega stvorilo ličnost, koje ga je uvrstilo u najuži krug jugoslovenskih likovnih stvaralaca i koje mu obezbeđuje mesto u istoriji naše savremene umetnosti.

RADMILA ĐORĐEVIĆ

Umrila 15. marta 1965.

Rođena je 1901. u Svetozarevu. Završila je Državnu umetničku školu 1924. u Beogradu, u klasi profesora Ljube Ivanovića i Milana Milovanovića. Posle izvesnog vremena odlazi u Pariz, gde ostaje dve godine i pohađa privatno atelje Andre Lota. Od 1925. do 1945. bila je profesor crtanja u srednjoj školi u Beogradu. Pripadala je grupi »Zoograf«. Prvi put je izlagala 1923. u Beogradu. Do rata je izlagala na svim jesenjim i proletnjim izložbama jugoslovenskih i beogradskih umetnika. Posle rata je učestvovala na izložbama Udruženja. Poslednjih godina živela je u Karakasu – Venecuela, gde je i umrla.

RISTO LOZANOVSKI

Umro 13. maja 1965.

Rođen je 1923. u selu Golemo Iglino. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Prilepu, a u Beogradu Akademiju za likovnu umetnost. Posle završenih studija bavio se pedagoškim radom u Prilepu i Skoplju. Godinama je bio rukovodilac likovne sekcije na Radničkom univerzitetu u Skoplju. Bavio se slikarstvom i grafikom. Poznate su mu slike iz ciklusa »Narodnooslobodilačka borba«, u kojoj je i sam učestvovao. Izlagao je na svim izložbama svog Udruženja. Bavio se kritikom i esejistikom.

LJUBOMIR CINCAR-JANKOVIĆ

Umro 22. jula 1965.

Rođen je 1904. u Beogradu. Od 1924. do 1940. živio je u inostranstvu: Austrija, Švajcarska, Francuska i Alžir. Studirao je klavir na Internacionalnom institutu za muziku u Nici, gde je diplomirao 1936. godine. Slikarstvo je studirao privatno, u Francuskoj kod Gabrijela Dražona, i u Beogradu kod Bete Vukanović. Od 1948. učestvovao je na proletnjim i jesenjim izložbama udruženja. Član je ULUS-a od 1949. godine. Tragično je preminuo u Beogradu.

DRAGO GALIĆ

Umro 21. juna 1965.

Rođen je 1936. u Bijači kod Mostara. Osnovnu školu je završio u svom rodnom mestu a gimnaziju u Ljubuškom. Od 1952. do 1957. učio je Srednju školu za primenjenu umetnost u Sarajevu. Godine 1958. upisuje se na Akademiju za likovnu umetnost u Beogradu, koju završava 1962. u klasi profesora Nedeljka Gvozdenovića. Bio je član ULUS-a od 1963. godine. Tragično je završio svoj život u Pančevu.

jaki

horvat — joža

m o r a — V 1964

PETAR ŠAIN

Umro 22. juna 1965.

Rođen je 1885. u Mostaru. Studirao je grafiku, slikarstvo i vajarstvo u Zagrebu, Beču, Parizu i Minhenu. Od 1913. godine živi u Sarajevu. Dugo godina je bio nastavnik crtanja u srednjoj školi, a posle drugog svetskog rata šef Grafičkog odeljenja Škole za primenjenu umetnost. Poznat je kao slikar strmih i krivudavih mahala starog Sarajeva i sarajevske čaršije sa zanimljivim tipovima seljaka i zanatlija. Iz prvog svetskog rata poznate su njegove slike pod nazivom »Ratni užas«. Ostavio je bogatu zbirku slika o životinjama i lovu. Za slike sa ovom temom dobio je 1936. godine veliku medalju u Berlinu. Izlagao je na svim izložbama Udruženja u Sarajevu.

Polazeći od osnovnih ustavnih načela:

da je umjetničko i naučno stvaranje slobodno,
da radni ljudi u radnim organizacijama i radni ljudi koji vlastitim radom samostalno vrše kulturnu i profesionalnu djelatnost imaju u načelu isti društveno-ekonomski položaj i u osnovi ista prava i obaveze,

u cilju aktivnog i ravnopravnog sudjelovanja u razvijanju socijalističkih društvenih odnosa, duhovne i materijalne kulture i životnog standarda radnog čovjeka,

Savez Likovnih Umjetnika Primijenjenih Umjetnosti Jugoslavije donosi

KODEKS PROFESIONALNOG PONAŠANJA

kojim se utvrđuju moralne, etičke i profesionalne norme za dizajnere umetnike-članove saveza (u daljem tekstu: dizajnere).

1. Društveni, profesionalni i moralno-etički profil dizajnera

- Dizajner je likovni radnik koji aktivno unapređuje kulturne i estetske standarde zajednice.
- Dizajner je likovni radnik koji se aktivno bavi praksom oblikovanja kao osnovom svoje profesionalne egzistencije, a posjeduje za to odgovarajuće kvalifikacije, stručnost i sposobnost.
- Dizajner neće raditi ni na koji način koji bi bio u suprotnosti sa čašću i dostojanstvom njegove profesije.
- On neće svjesno zauzeti ili prihvatiti neki položaj gdje bi se njegov vlastiti interes kosio sa profesionalnom dužnosti i interesima društva.

2. Odgovornost dizajnera prema naručiocu.

- Međusobna prava i obaveze između dizajnera i naručioca utvrđuju se pismenim utanačenjem.
- Dizajner je odgovoran moralno i materijalno za pridržavanje svih uvjeta takvog utanačenja, u granicama svoje profesionalne dužnosti.
- Sve što zna o namjerama, metodama proizvodnje u poslovnoj organizaciji naručioca smatrat će tajnom i nikada neće odati informacije bez pristanka naručioca. Dizajner je odgovoran da i njegovi suradnici preuzmu istu obavezu čuvanja tajne.
- Dizajner ne smije objaviti ili staviti štampi na raspolaganje bilo kakva obavještenja o svom tekućem radu bez izričitog pristanka naručioca.

3. Odgovornost dizajnera unutar profesije.

- Nijedan dizajner neće prihvatiti radni zadatak ako zna da drugi dizajner već radi na istom zadatku i dok se ne uvjeri da je prijašnji radni zadatak regularno okončan.
- Dizajner ne smije direktno ili indirektno pokušavati da onemogući drugog dizajnera nudeći svoje usluge uz manji honorar ili na neki drugi način.
- Dizajner ne smije govoriti zlonamjerno o radu drugog dizajnera.
- Dizajner neće prihvatiti upute naručioca koje pretpostavljaju svjesno plagiranje, niti će svjesno praviti plagijate na bilo koji način.
- Kada dizajner radi u stranoj zemlji mora se pridržavati profesionalnog kodeksa ponašanja propisanog za dotičnu zemlju.

4. Honoriranje.

- Dizajner će raditi jedino za honorare, tantijeme ili plaću. Dizajner ne smije prihvatiti rabat, proviziju ili bilo kakvu drugu naknadu od naručioca.
- Dizajner neće prihvatiti nikakav rad na poziv naručioca bez odgovarajuće nadoknade u obliku honorara, tantijeme ili plaće. Ipak, dizajner smije preuzeti rad bez honorara ili sa smanjenim honorarom za dobrotvorne organizacije i druge organizacije koje ne formiraju dohodak.
- Ako se od dizajnera traži da da svoje mišljenje o izboru drugih dizajnera ili ih sam preporučiti, on za tu uslugu neće primiti nikakvu naknadu od izabranog dizajnera.

5. Natječaj.

- Nijedan dizajner neće sudjelovati ni na jednom natječaju čiji uvjeti nisu odobreni od Udruženja ili Saveza njegove struke.

6. Publicitet.

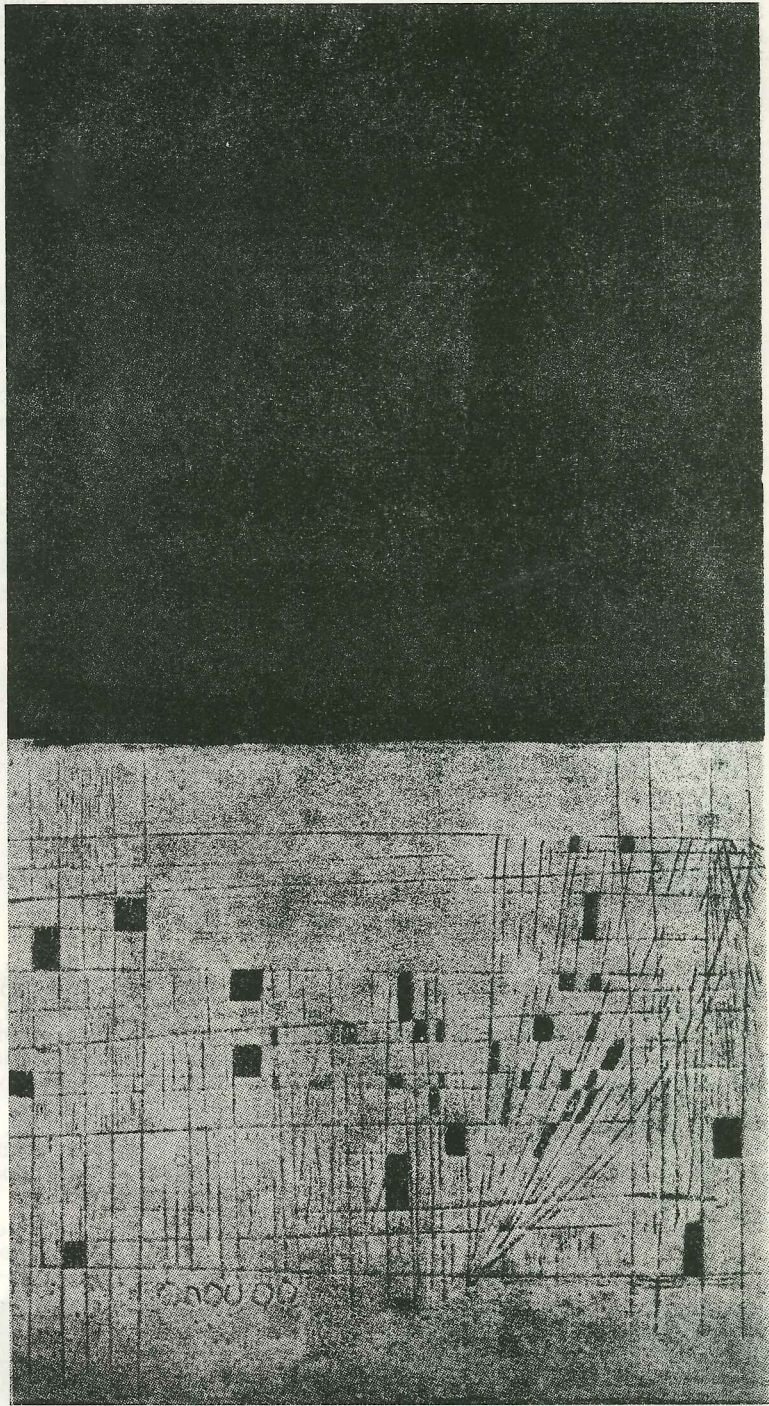
- Dizajner ne smije dozvoliti naručiocu da upotrebljava njegovo ime za bolji plasman proizvoda koje je on obavljao ili da pravi reklamu iz dizajnerovih usluga na način koji ne služi na čast profesije dizajnera.
- Dizajner ne smije dopustiti da se njegovo ime dovodi u vezu s proizvodom koga je naručilac ili proizvođač toliko promijenio da to više nije u biti originalni dizajnerov rad.

7. Opći uvjeti.

- Pridržavanje ovog Kodeksa uvjet je članstva u Udruženjima likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti.
- Sud časti republičkih udruženja ocjenjuje pridržavanje ovog Kodeksa i donosi odgovarajuće zaključke.
- Republička udruženja mogu isključiti na osnovu ocjene Suda časti svakog člana koji se ne pridržava normi ovog Kodeksa ili na bilo koji drugi način šteti ugledu profesije.

Napomena:

ovaj Kodeks uslovno je prihvaćen na Plenumu Saveza s tim da republička udruženja dostave svoje primjedbe do kraja godine.

ankica

oprešnik

zatvoreni horizonti — 1964

INFORMATIVNI BILTEN
BILTEN
JESEN—ZIMA 1965.
BROJ 20—21

Centar za dokumentaciju
i informacije SLUJ i SLUPUJ

Odgovorni urednik:
BOGOMIL KARLAVARIS

Tehnički urednik:
MODRAG NEDELJKOVIĆ

Članovi redakcije:
VOJIN STOJIC,
RADA BUDISAVLJEVIC,
MIRJANA KACAREVIC,
MOMCILO KRKOVIC,
MIRKO FRUHT,
DRAGOSLAV STOJANOVIC-
SIP, NOVICI ĐUKIC,
RADOMIR STEVIC

Adresa: Beograd, Terazije 26/II
Telefon: 21-871

Stampa: DNEVNIK — Novi Sad